II/12, III/1. 1995 dec. 96. jan.

Célunk: gazdasági, társadalmi és környezeti harmónia

Reális Zöld alternatíva

A Reális Zöldek Klub környezetpolitikai lapja

VÁLJUNK TOTÁLIS EMBERRÉ
KEEP SMILING !

Rázmány Csaba unitárius lelkész

Járom a karácsonyi hangulattal telített pesti utcákat és mélységes megdöbbenéssel tapasztalom, hogy az emberek lelkében nem karácsonyi béke, hanem épp ellenkezőleg pattanásig feszült idegállapot uralkodik. Egy kisgyermeket karján cipelő édesanya, akinek másik kezében ott a karácsonyfa és a sok csomag, a fa végével hozzáér egy jóllöltözött úrhoz, aminek nyomán felcsendül, na nem a karácsonyi himnusz, hanem a szitkok nyomdafestéket nem tűrő áradata.

Megállok és elgondolkozom, mi történik ezzel a történelem viharában oly sokszor megégett néppel, mely még a mai napig sem jutott el az egymás megbecsülése és megértése szintjére, mely bármilyen semmiség miatt képes egymás torkának ugrani, mely még mindig, az 1100 év távlatából sem értette meg, hogy csakis együtt és egy akarattal juthatunk el országunk felemelkedéséhez, Európa és a világ megbecsülésének kivívásához. Kérdem magamtól, mi történik ezzel a néppel és saját maga által megválasztott vezetőivel, mely a változás óta annyit tudott csupán megvalósítani, hogy nyomorba döntsön tömegeket, hogy üldözze az igazmondókat, s hatalomvágyának megvalósításában és hatalmának megtartásáért képes embertársait egy kanál vízben megfojtani?

Sok gondolkozás után rájöttem, hogy mindennek oka a harag, az állati múltunk csonkasága, amit önmagunkban az önuralom és emberi megértés által, már régen le kellett volna győznünk, fel kellett volna, számolnunk, éppen azért mert emberek és magyarok vagyunk.

Áttekintve az állami és bűnügyi statisztikákat szomorúan kellett megállapítanom, hogy a bűnügyek 50%-nak okozója a harag.

folytatás 2. old. ☞

"Ne építs gátat hívságod jeléül, mert az akadálya lészen az tolyók szabad tolyásának....."

EREDETI ÁLLAPOT VISSZAÁLLÍTÁSA

Juhos László

Az Országgyűlés 1991-ben **felismerte**, hogy a Bős-Nagymarosi Vízlépcső rendszernek, vagy bármely fő létesítményének továbbépítése, illetve üzembe helyezése súlyosan hátrányos ökológiai és gazdasági következményekkel jár.

E felismerést követően, mivel a honatyák még többnyire arra emlékeztek, hisz úgy tanulták: ***a szabadság a felismert szükségszerűség***, elérendő célként az eredeti állapot visszaállítását jelölték meg. Ami a mű befejezésével, és üzembehelyezésével járó gazdasági károkat illeti, azokról azóta sem készült számszerű kimutatás, ***de a leállítás költségei már tételesen megjelennek a Magyar Köztársaság 1996. évi költségvetésében.*** *folytatás 14. old.* ☞☞

Lapunk tartalmából:

Új technológiák alkalmazásának hatásai és azok előrejelzése
László Tibor 3

Legyünk az erdőért, hogy az erdő lehessn értünk
Szalóky György 7

Modern bányászat és modern környezetvédelem

IGAZSÁGUK a tudatlanságban (felhívás 1992-ből) 8

Komlóssy György 10

Maszkabál a bányászatban és a környezetvédelemben
Esztó Péter..... 11

A MOL aktuális környezetvédelmi stratégiája.... 15

Coudenhove Kalergi:
A TOTÁLIS EMBER

Részlet a szerző Totális Állam Totális Ember c. művéből

A **gentlemaneszmény** totalitárius, mert átfogja az egész embert minden dimenziójában, testében, jellemében és értelmében egyaránt. Nem akar atlétákat nevelni, sem szenteket, sem lángelméket, hanem kibontakozott embereket.

A becsület és a formai szabály eszménye egyszerre. Aki becsületes ember szabályos viselkedés nélkül, még távolról sem gentleman; aki pedig szabályszerűen viselkedik, de nem becsületes ember, szintén nem lehet gentleman. Csak a kettő egységéből jön létre a gentleman totalitása. Gentleman szószerint annyi, mint *„finom ember"*; kultúrember, szemben a vademberrel, a barbárral, a durva fickóval, a gengszterrel. A gyöngédség épp oly lényeges sajátsága, mint az erő. Nemcsak vitéz, hanem udvarias, nemcsak őszinte, hanem tapintatos, nemcsak becsületes, hanem szeretetreméltó is. Nemcsak a tiszta szív fontos neki, hanem a tiszta ing is. Tiszteli embertársát, amint hogy maga is számot tart a tiszteletre; ezért kerüli, hogy viselkedésével másokat idegesítsen vagy ízlését bántsa. (folytatás 8. old)

A könyv a Deák-téren, a templom melletti könyvárusnál kapható

Reális Zöldek Klub Országos Civil Társadalmi Szervezódés 1026 Budapest, Endrődi S. u. 26. Tel./fax: (361) 135-0581

☞ folytatás 1. oldalról

Számtalan verekedés, gyilkosság, kártevés egyszóval gonosztett származik abból, hogy az ember haragszik.

Érdemes bepillantani a családok életébe, abba a szentélybe, melyet Isten a szeretet a megértés és a békesség részkéül szerzett. A meggyalázott családi élet, a válások legtöbbjének okozója a harag!

És a társadalmi élet? - miért nincs béke és megértés az egyén életében, sem a társadalom bármely szintjén, sem a közösségben, sem az egyházban, sem a legfelső Törvényhozó Testületben, mert úgy égnek az emberek lelkében a kis és nagy haragok sárgás tüzei, mint halottak napján a mécslángok fényei odakinn a temetőben.

Az állatot meg tudom érteni, mert haragja ösztönös. Ezzel szemben az embert épp az kellene jellemezze, hogy ezen állati múltat már rég legyőzte magában, hogy ezt a hozzá egyáltalán nem méltó jellemvonást benne a szeretet és a megértés váltotta fel. Mint amilyen látható undorral fordul el a tiszta és nemes ló a pocsolyában fetrengő sertéstől, úgy kéne irtózzon az ember, ez a nemes lelkű lény, a teremtés koronája, az önmaga nemességét megalázó és meggyalázó harag áldatlan indulatától.

Ami még súlyosbítja a dolgot, az, hogy a harag nem mindig átkos indulat csupán, hanem egy rossz szokás, avagy hibás neveltetésünk szomorú eredménye. Nem mindig haragszunk azért, mert természetes lényünk valóban haragra gerjed, hanem legtöbbször csak azért, mert tévutakon járó félművelt emberek vagyunk, hamis életszemlélettel. A régi világ túlzott önérzete még manapság is virágzik, igen érzékenyek vagyunk, másokat pillanatok alatt megbántunk, s ha életünk sötétjében néha felizzik az igazság szikrája, rögtön megharagszunk, vérig sértődünk, s ez akaratlal gerjesztett haragot céltudatosan tápláljuk a fertőzött lélek mélyén, hogy úgy mondjam szokás, divat lett a haragvás a haragtartás. A félművelt ember azt hiszi, hogy nem is volna, hozzá méltó és illő, ha kellőképpen és kellő tartósággal nem haragudna, de egyáltalán nincs tudatában annak, hogy a legnagyobb baj csak ezután kezdődik. Miért? Mert a harag lángja fellobban, s a folyamat passzivitásban semmi képpen ki nem elégül, feltétlenül tevőlegességet aktivitást követel magának. A haragvó ember nem elégszik meg azzal, hogy haragszik, mert haragját csak úgy tudja levezetni, hogy bosszút áll, ha haragját kiönti. Ez mindég két úton történik!

Az első és enyhébb elégtételvevés az amikor az ember szóval, beszéddel bántja vissza haragítóját.

A másik a súlyosabb az amikor a haragvó ember tettel vesz magának elégtételt. Az első a veszekedés a második a tettlegesség.

Mindkettő méltatlan az emberhez.

Életünk rohanó üteme fáraszt, idegileg lerongyol, felőről. Ingerlékenységünk napról napra fokozódik. Ha megharagítanak rögtön agyunkra fut a vér, haragunk lángja az égig csap fel, s gondolkozás nélkül, beteg, bosszút szomjazó idegeink parancsának engedelmeskedve, meggondolatlanul szólunk vagy éppen cselekszünk, szitkozódunk, átkozódunk vagy éppenséggel ütünk.

A 37-ik Zsoltár 8. verse nagyszerű felhívással fordul a ma emberéhez:

"Tégy le a haragról, hagyd a heveskedést, ne légy indulatos,mert az csak rosszra visz"!.

Aki sokat haragszik arra sokan haragszanak. A harag nem erény és nem is a műveltség fokmérője!.

Eltelt megint egy esztendő, tele idegfeszültséggel, tele haragvással rengeteg ebből fakadó drámával és tragédiával. Az 1996-os esztendőt a tolerancia, a megértés a megbékélés évének nyilvánították. Az ember életében a tolerancia olyan mint a természetben az üdeség a tisztaság sajnos egyiket sem tudjuk igazán megőrizni.

Ha azonban nincs kéznél saját életünk által kitermelt gondolat a megoldásra ne szégyelljük azt más népektől átvenni. Nem szégyen a mások által kitermelt jót, igazat és szépet magunkévá tenni. Így szól a német: *"Nicht argern, nur wundern"*, -ne haragudj, csak csodálkozz....

Az amerikai transzparenseken hirdeti, hogy mindenki lássa:

"Keep smiling"! - Mosolyogj!.

Csodálkozz és mosolyogj, hogy körülötted még mindig vannak, haragjukban önmagukból kivetkőzött emberek. De Te, akinek egy boldog új évet, tiszta lelkületet és természetet, továbbá vágyaid beteljesülését kívánom, hirdesd mindenhol és mindenkor:

"Keep smiling!!!

Magyarország hasznát lefölözik

Magyarország hivatalosan bejelentette, hogy a privatizáció révén ebben az évben 300 milliárd Ft (azaz 2.2 milliárd dollár) állami bevételt gyűjtött össze; azonban az ÁPV Rt., az ország privatizációs ügynöksége a bevételt a szemérmetlenül erkölcstelenek között osztja szét. Mindenki meglepetéssel vonta fel a szemöldökét látván, hogy azok, akik hivatalosan vettek részt a magyar villamos energia szektor privatizálásában, hogyan terpeszkedtek a Savoy Hotel plüss fóteljeiben, amikor ellátogattak Londonba.

Az ÁPV Rt.-nek most az a fényes ötlete támadt, hogy kijelölt hat kóbor privatizációs gurut. Ezek feladata -amennyiben a sajátos tervek elfogadást nyernek- az lesz, hogy kuncsaftokat hajtsanak fel a magyar állami vállalatoknak külföldi országok kezére történő átjátszására. Hhmm - ez nem kimondottan az, amiért Magyarország követségi attasét fizetni szokták? Arról nem is beszélve, hogy az egész már kissé megkésett. Magyarország hat évvel ezelőtt kezdte el a privatizációt, és mára már nem túl sok eladni való maradt.

Mindez azonban kiváló lehetőséget jelent eme szerencsés hat számára, akik egyébként főleg korábbi nagykövetek, vagy magasabb rangú állami tisztviselők. Ezek havi fizetése több, mint ezer dollárnak felel meg, ami a magyarországi átlagnak háromszorosa, plusz további 1100 dollár számolható el kiadásaikra. Nem túl rossz fizetés-kiegészítés egy hivatalosan alkalmazott személy számára.

The Financial Times 1995. december 13. (11. oldal)

A tudomány és a műszaki fejlesztés eredményeinek gyakorlati alkalmazása gyakran jár kockázatokkal, mivel adott esetben olyan radikális hatásokat, változásokat okozhat, amelyek váratlanok, esetenként súlyosan károsak a társadalom és/vagy a természeti környezet számára. Cikkünkben rövid összefoglalót adunk a témakör helyzetéről, amelyet az OMFB 1994-ben megjelent hasonló című kiadványa részletesen ismertet.

AZ ÚJ TECHNOLÓGIÁK ALKALMAZÁSÁNAK HATÁSAI ÉS AZOK ELŐREJELZÉSE
-Technology Assessment TA -

Dr. László Tibor

Társadalmi igény

A hatvanas évek közepén indult el az USA-ban az a tudományos-társadalmi-politikai mozgalom, amely több éves (egyes országokban évtizedes) harc után világszerte elvezetett a technológia hatáselemzés kifejlődéséhez, jogi legalizálásához, intézményesült gyakorlatához. Az addig egyoldalúan csak pozitív értelmű, nagy lehetőségként számon tartott ("mindent megoldani képes") tudományos kutatás-, technológiai fejlődés, illetve ezek eredményei alkalmazása sok vonatkozásban mint veszélyforrás is megjelent az aggodalmakat megfogalmazó szakértők és társadalmi csoportok előtt.

A TA célja

A TA vizsgálatok arra próbálnak tudományos, szakmailag megalapozott választ adni, hogy egy (rendszerint nagyjelentőségű) tudományos kutatási, műszaki fejlesztési eredmény bevezetésével, alkalmazásával járó gazdasági, - politikai döntésnek (beruházásnak) milyen várható (kívánatos, -nemkívánatos vagy bizonytalan; közvetlen vagy közvetett; azonnali vagy távlati stb.) hatásaival lehet (kell) számolni. A TA a hatásokat a lehető legszélesebb értelemben (műszaki, ökológiai, társadalmi stb.) komplexen próbálja feltárni és előrejelezni. A TA a negatív hatások mellett súlyt helyez a pozitív hatások feltárására is.

A TA célja: nagyjelentőségű döntések megalapozottságának növelése; a döntések nyomán várható következmények, kockázatok feltárása és tudatosítása; korai figyelmeztetés a jövő generációit esetleg súlyosan érintő döntések hatásairól; az előrelátás és a stratégiai tervezési tevékenység javítása. Segítségével minimalizálhatók a műszaki-, gazdasági-, ökológiai és társadalmi kockázatok, elősegíti az új technikák-, technológiák bevezetését, elfogadását célzó társadalmi konszenzus kialakítását.

A szakértők szerint ugyanis a kár megelőzése mindig olcsóbb a kár elhárításánál azzal a megjegyzéssel, hogy vannak olyan károk amelyek sohasem hozhatók helyre.

A megvalósítás formái

Az állami (nemzeti) TA intézmények egy része a kormányokhoz "rendelve" működik, más részük a parlamentekhez kapcsolódva végzik a munkájukat. E mellett találhatók olyan ún. köztes intézmények is, amelyek "mindkét fél" számára végeznek vizsgálatokat. A nemzeti TA intézményeket az állam működteti. Ez jelenti egyrészt a hivatalok, irodák fenntartását, másrészt finanszírozzák a szükségesnek tartott TA vizsgálatok költségeit. Az ún. köztes intézmények nem állami megrendelésre is végeznek munkákat, természetesen a megrendelő (pl. vállalatok) költségére.

Egyes országokban (pl. USA, Franciaország) meghatározott állami projektek esetén a TA vizsgálatok elvégzését kötelezővé tették. Ha e vizsgálatok nyomán az alkalmazni kívánt technológia a társadalomra, vagy a környezetre nézve veszélyesnek látszik, akkor vagy megpróbálják a veszélyeket kiküszöbölve konszenzusra jutni, vagy ennek hiányában a projekt akár meg is hiúsulhat.

Fontos fejleményként értékelhető e téren, hogy az Európai Unió a tagországaitól újabban megkívánja a "kritikus" technológiák rendszeres (TA) átvilágítását, felülvizsgálatát; s az EU éppen napjainkban hozta létre az ETAN (European Technology Assessment Network) nevű szervezetét, melynek az OMFB is tagja lett.

A "nemzeti" TA intézmények (szervezetek) mellett ma már a TA-nak nagy nemzetközi szervezetei, hálózatai adatbázisai és programjai működnek.

Ilyenek: az ENSZ világméretű TA szervezete (International Association for Technology Assessment and Forecasting Institutions, IATAFI) melynek a munkájába mi is bekapcsolódtunk. Az Európa Parlament munkáját információkkal és vizsgálatokkal támogató TA-szervezet és program (European Parliamentary Technology Assessment); az amerikai kontinens önálló TA szervezete (International Association for Impact Assessment), s a világ egyik legnagyobb TA adatbázisa az NSZK-ban (Kernforschungszentrum Karlsruhe Abteilung für Angewandte Systemanalyse).

A TA hazai helyzete és indokoltsága

Hazánkban a társadalmi gazdasági átalakulási folyamat keretében napjainkra "megértek" azok a feltételek (demokratikus berendezkedés, civil és szakmai érdekképviseleti szerveződések megerősödése stb.), amelyek a TA bevezetését lehetővé és szükségszerűvé teszik. Ezt támasztja alá az a követelményrendszer is, amelyet az Európai Unióhoz és az OECD-hez való tervezett csatlakozásunk jelent.

A piacgazdaság kiépülése, a tulajdonviszonyok átalakulása, valamint a regionális fejlesztési feladatok előtérbe kerülése, szükségképpen átalakítják az alkalmazott technikák, technológiák szerkezetét. Az, hogy ez a társadalommal és a természeti környezettel konszenzusban történjen TA vizsgálatokat igényel.

E vizsgálatok megszervezése, finanszírozása nagy részben az állam feladata és felelősége.

Ezt felismerve vette fel programjába 1992-ben az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (OMFB) a technológia hatáselemzést.

Első lépésben azt mértük fel, hogy mennyire ismerik Magyarországon a TA-t; mekkora az a szakértői kör, amelyre támaszkodva a további munkákat el lehet kezdeni. A felmérés közel 50 kutatóintézetre és egyetemi tanszékre terjedt ki. Megállapítottuk, hogy a TA lényege még viszonylag ismert, a gyakorlati ismeretek azonban nagyon hiányosak. Klasszikus TA vizsgálati projektet még sehol sem végeztek, bár az OMFB korábban több tanulmányt készített és adott közre a TA-hoz „közel álló" megközelítésben.

A következő feladat az volt, hogy az ismeretek hiányát pótlandó egy olyan kiadványt, kézikönyvet állítsunk össze, amely a nemzetközi minták alapján összefoglalja a témára vonatkozó legfontosabb tapasztalatokat és gyakorlatot.

E munka - tekintettel a hazai irodalom szűkösségére - mintegy két évig tartott. Eredményeképpen hét magyar és ugyanennyi külföldi TA szakértő együttműködésével, az OMFB koordinációjában elkészült és megjelent a "Bevezetés a technológia hatáselemzésbe" c. kiadvány.

További feladatok

Fontos napirenden lévő feladat a TA ismeretek továbbadása, terjesztése. Ennek érdekében széles szakmai és „civil" körben terjesztésre került a TA könyv, szakmai könyvbemutatókon, sajtótájékoztatókon népszerűsítjük az ügyet. Tervezzük, hogy workshopokon, neves külföldi szakértők közreműködésével vitatjuk meg a téma hazai helyzetét és lehetőségeit, (ennek egyik jeles eseménye volt az a NATO-IATAFI-OMFB-IKU tudományos workshop, melyet 1995 októberében rendeztek az OMFB-ben)

Szorgalmazzuk, hogy a TA minél több helyen beépüljön a felsőoktatásba. Ennek első eredményeként posztgraduális kurzusok indultak. PhD témák alapjául választották a TA-t, s ezekhez az említett kiadványunk szinte „tankönyvül" szolgál.

Erőfeszítéseink eredményeként elmondhatjuk: a három évvel ezelőtt még jórészt ismeretlen TA mára széles társadalmi, döntéshozói és szakértői körben ismertté vált, szükségességét és fontosságát elismerik. A TA hazai feladatainak koordinálásával kapcsolatos tevékenység bekerült az OMFB statútumába is.

Hogyan tovább? merül fel a kérdés. Hazánkban milyen szervezési modellt válasszunk, ha majd ilyen munkákat indítunk?

Valószínű, hogy távlatilag az ún. „köztes" szervezeti megoldás látszik a legcélravezetőbbnek, tehát olyan szervezet, amelyik szakmai objektivitása révén azonos távolságban tud lenni a kormánytól és a parlamenttől egyaránt.

Ehhez természetesen pénzügyi „függetlenség" is szükséges, amit a két szerv egyenlő arányú finanszírozásának megvalósulása is ki kell fejezzen. Ez az állapot azonban csak fokozatosan, 4-5 éves távlatban alakítható ki, nem utolsósorban hasznos, hatásos TA vizsgálatok meggyőző ereje révén.

Amíg azonban ez kialakul (elindul, fejlődik stb.) a nemzetközi tapasztalatok alapján (pl. Németország) a TA tevékenység megkezdését (inkubálását) a Kormány „felügyelete alá" célszerű helyezni. Ez természetesen nem zárhatja ki azt, hogy ilyen vizsgálatok a parlament részére nem végezhetők. Ellenkezőleg: ahhoz, hogy végül is „köztes" szervezetté váljon, a parlamentet hozzá kell „szoktatni" ennek a lehetőségnek a mind gyakoribb igénybevételéhez.

REÁLIS ZÖLDEK AZ IKÉT-BEN

Klubunk javaslatára építve az IKÉT ún. negyedik civil oldala az alábbi javaslatot tette 1996. évi megtárgyalásra. A Negyedik Oldal szükségesnek és időszerűnek tartja az alábbi témák IKÉT Plenáris Ülésen való megvitatását, annál is inkább, mert erre való igényünket több téma vonatkozásában írásos véleményünkben is megfogalmaztuk.

1./ tájékoztatás az Ipari Jövőkép újabb változatáról (a különböző oldalak által megfogalmazott megjegyzések beépülése),

2./ zöldmezős beruházási stratégia, különös tekintettel arra a kívánatos helyzetre, hogy a privatizációs kínálat csökkenésével fokozatosan megnő ennek szerepe, (ehhez segítséget tud nyújtani 6. sz. téma)

3./ környezetvédelmi iparpolitika bemutatása, azaz a hazai környezet-védelmi ipar megteremtésére vonatkozó javaslatunk helyzete,

4./ az ipari nyersanyag-politika helyzete: megújuló és meg nem újuló erőforrások, primer és reciklált, hazai termelés, import, a nyersanyag-kutatás helyzete és perspektívái, az földtani erőforrás, mint kincstári tulajdon hasznosulása a társadalom javára,

5./ a bányászat környezetvédelmi politikája: törvényi ellentmondások, feloldásuk lehetősége, az elmúlt esztendőkben bezárt, de még nem teljes mértékben felhagyott bányák, valamint a még termelő, de életük matúrus szakaszában lévő bányák (pl. szénbányáink többsége, uránbánya) környezetkárosító hatásai minimalizásának lehetőségei, felhagyott bánya mint a veszélyes hulladék potenciális tárolója. Néhány éven belül e kérdések nem lesznek kezelhetők. Életveszélyes, vagy „csak" környezetveszélyes voltuk (omlások, a földalatti vizek elterelése, stb.) évtizedekig észlelhető lesz. A pénzügyi fedezetet szintén a bányajáradék szolgáltathatná.

6./ több hazai, köztük országos intézmény (pl. OMFB, HM-KARTÜ, Vízügyi Főigazgatóság) részvételével, külföldi segélyprogramok, vállalkozói tőke igénybevételének lehetőségével szerveződik egy, az ország teljes egészét lefedő távérzékelési program, amelynek eredményeként EU-kompatibilis, s egyben piacképes adatbázisok képződnének, amelyek a regionális tervezéshez, zöldmezős beruházásokhoz, a környezetvédelemhez, mezőgazdasághoz, nyersanyagkutatáshoz, katasztrófa-elhárításhoz stb. jól felhasználhatók. Az IKÉT plenáris ülésén e program oldalunk által történő mielőbbi bemutatását és megvitatását szükségesnek tartjuk. Ennek bemutatását akár januárban vállaljuk.

Budapest, 1995. november 30.

Tóth Álmos titkár, Szőke László szóvivő

A vadászati törvénytervezet az első félévben kerül az Országgyűlés elé. Klubunk nem rendelkezik konkrét adatokkal a honatyai érdekeltség százalékos arányára vonatkozóan, és a rendelkezésre álló információban sem sem bízhatnánk meg feltétel nélkül azóta, hogy Antall József egykoron kijelentette: kormányában senki sem hódol ennek a pártállami presztizscsökevénynek. Mi igen fontosnak tartjuk a joggal és lehetőségekkel harmonizáló vadászati törvény megalkotását, amihez klubunk szakértőjének véleményét közöljük, aki ha vadászként nem is, de hajtóként részvehetett az emlékezetes pártállami terítékek megcsodálásában.

Fohász Dianához

azé-é a vad, aki eteté?

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvénytervezet fő célnak tekinti a hazai vadon élő vadászható állatfajok és élőhelyük védelmét, biológiai sokféleségű, természetes állapotban való fennmaradását. Mely csak úgy érhető el, ha a társadalom egésze, illetve az egyén is felismeri ennek jelentőségét, és alkalmazkodik e kívánalmak megvalósulásához. A vadászati jog gyakorlása, illetve hasznosítása a vad védelmét hangsúlyozó jogi rendszer keretei között valósítható meg, figyelemmel arra, hogy e tevékenység természeti környezetben való végzésével a vad populációinak alakulása kedvező irányban befolyásolható.

Napjainkban indokolt a vadászati jog tulajdonának és ezzel együtt a vadászati jog hasznosításának, illetve gyakorlásának új alapokra helyezése. Az 1970. évi 28. törvényerejű rendelettel megállapított 1961. évi VII. törvény (Erdőtörvény) IX. Vadgazdálkodás fejezete törvényi szabályozása túlhaladottá vált. Nem követi azt a fejlődést, amely a vadgazdálkodás, a vadászat és a természetvédelem kapcsolatában végbement, és amelynek szabályozása - az európai jogrendszerek szabályozásához is igazodóan - új követelményeket támaszt.

A hatályos jogi szabályozás szerint a vadászati jog az ország egész területén az államot illeti, és hasznosításáról az állam nevében a földművelésügyi miniszter köteles gondoskodni. A tulajdonviszonyok jellegének megváltozásával, illetve a magántulajdon kialakulásával megváltozik az államnak a gazdasági élet igazgatásával, szervezésével összefüggő szerepe. Az állam vadászati jogának hasznosítása, a vadászati jognak a föld tulajdonjogától -illetve ezáltal a mezőgazdasági termelést és az erdőgazdálkodást folytató földtulajdonostól való- elkülönülése hosszabb ideje gazdasági jellegű feszültséget okoz és akadályozza a rendszer működőképességét.

A vadászati jogot az Európai Unió tagállamainak túlnyomó része szintén a földtulajdonjog alapján hasznosítja. Hazánkban az 1945. évi 4640. számú ME rendelet választotta el a vadászati jogot a földtulajdonjogtól és az államra bízta.

A törvény hatályba lépésével az állam vadászati joga megszűnik mindazokon a vadászterületeken, amelynek nem tulajdonosa. Ezzel egyidejűleg érvényüket vesztik az államot megillető vadászati jog átengedéséről szóló engedélyek, haszonbérleti szerződések, üzemi kezelés kijelöléséről szóló határozatok. A földtulajdonnal rendelkezők számára lehetővé válik, hogy a vadászati hatóság által vadászterületté nyilvánított területen önállóan - ha ennek feltételei fennállnak - vagy társult formában döntsenek a vadászati jogosultságukról. A magántulajdon általánossá válásával így megteremtődik annak alapja, hogy a vadászterületen gazdálkodói tevékenységeit a földtulajdonos összehangolja, figyelemmel a természetvédelmi követelményekre. A vadászterület tulajdonosa vagy tulajdonosainak közössége határozhat arról, hogy a vadászati jogok gyakorlását átadja haszonbérleti díj ellenében. Ez esetben a haszonbérlőt illetik meg a vadászati joggal együttjáró jogosultságok és kötelezettségek.

Az állam határozza meg a vadászati jog gyakorlásához, illetve a vadgazdálkodáshoz, vadászathoz kapcsolódó felelősségi szabályokat. A vonatkozó előírások betartását a vadászati hatóság ellenőrzéssel érvényesíti a vadon élő állatfajok védelmére, a vadgazdálkodás szakszerűségére és a vadászat biztonságára. A kormányzati munkamegosztás keretében a földművelésügyi miniszter meghatározza az egyes vadgazdálkodási térségek vadgazdálkodásának tendenciáit, az ott élő vadászható állatfajok populációinak és élőhelyének kezelésével kapcsolatos feladatokat, és erdő esetében összehangolja a tervet a térségre vonatkozó erdőtervekkel is.

Vadászterületnek minősül a törvényjavaslat szerint - hasznosítási formájától függetlenül - az a földterület, valamint vízfelület, amely a 3000 hektárt eléri és szemközti határvonalainak távolsága legalább 3000 méter. Fontos kritérium, hogy az így kialakított vadászterületen a vad a számára szükséges táplálékot megtalálja, természetes szaporodási feltételei, valamint mozgásigénye, búvóhelye és nyugalma adott legyen.

Amennyiben a legalább 3000 hektár kiterjedésű földterület egy tulajdonos birtokában van, úgy önállóan gyakorolhatja a vadászati jogát. Ettől kisebb földtulajdonnal rendelkezőknek társulniuk kell a vadászati jog hasznosítására. A hasznosítás módjáról, feltételeiről tulajdoni hányaduk arányában, kétharmados szótöbbséggel határoznak. Egyes - félreérthető - cikkekben megjelent, hogy a 100 hektár alatti földtulajdonosokat megfosztanák vadászati joguktól. Erről szó sincs, csupán - ha határidőre nem tesznek eleget társulási kötelezettségüknek - helyettük a föld fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője látja el a törvényes képviseletet.

Nem minősül vadászterületnek a település közigazgatási belterülete, lakóingatlanul szolgáló bekerített külterületi ingatlan, gazdasági célú tanya, major, valamint temető, repülőtér, közút, vasút, valamint nem mező-, erdő-, vagy vadgazdálkodási célból bekerített terület.

A törvénytervezet szerint a vad az állam tulajdonában marad. A vadászterületen elejtett, elfogott vad a vadászra jogosult tulajdonába kerül. Új rendelkezés, hogy a vadasparkban, vadaskertben tartott vad tulajdonjoga a vadaskert tulajdonosát illeti.

Vadgazdálkodást haszonbérbe vétellel is folytathatnak a vadásztársaságok, azok érdekképviseleti szerve, továbbá olyan mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységet folytató gazdasági társaság, amely a vadászterületnek több mint a felét mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási célból hasznosítja.

A vadászterület határának megállapítása különös jelentőséggel bír, mivel valamennyi jogosultság a hazai jogrendszerben területhez kötődik. A vadászterület határát a kialakítandó vadászterület tulajdonosának kérelmére vadászati hatóság állapítja meg.

A vadállomány hosszú távú fennmaradásának biztosítása, a gazdálkodói érdek, továbbá a vadászterületen folytatott gazdálkodási tevékenységek közötti összhang megteremtése céljából a vadgazdálkodást egymásra épülő tervek alapján kell folytatni. A körzeti vadgazdálkodási terv, valamint egy-egy vadászterület hosszú távú terve 10 évre szól, míg az állományszabályozást éves tervek alapján kell megvalósítani. A körzeti vadgazdálkodási tervek tartalmazzák egy-egy térség vadgazdálkodási tendenciáit, az alkalmazandó állományszabályozási módszereket, valamint trófeabírálati szempontokat. Ezeken a terveken keresztül érvényesítheti az állam a vadállomány fenntartásához fűződő érdekeit.

A törvénytervezet tilalmakat is tartalmaz, elsősorban a természetvédelmi érdekek érvényesítésére. Tilos például a madarak fészkeinek vadászati célra engedélyezett eszközzel való elpusztítása. Tilos továbbá a vad szándékos kínzása. A vadász köteles az általa sebzett vagy egyébként súlyosan beteg vadat annak elejtése céljából haladéktalanul felkutatni. Tilos a vadat nem élve fogó csapdázási módszerrel (így különösen csapóvas, hurok, horog alkalmazásával), valamint veremmel, méreggel elfogni.

A vad és élőhelyének védelme érdekében tilos vadászni kíméleti területen, év február utolsó napjáig tart. A vadászati idény az a naptári időszak, amely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának lehetőségét.

A vadászati idényt a földművelésügyi miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

Vadászterületen kerítés létesítésekor figyelemmel kell lenni a vad természetes életfeltételeire, jellemző mozgásirányára.

A jelenlegi szabályozástól eltérően mesterséges vadtenyésztési tevékenység folytatásához, továbbá vad zárttéri tartásához, vadaskert, vadaspark létesítéséhez a vadászati hatóság engedélye szükséges. Ezen tevékenységek engedély nélküli folytatása a vadgazdálkodási szabályok súlyos megsértésének minősül.

A vadállomány állatbetegségektől történő megóvása érdekében a vadászra jogosult köteles megtenni azokat az intézkedéseket, amelyek a beteg vad gyógyítása, az állatbetegségek megszüntetése és terjedésének megakadályozása érdekében szükségesek.

A vadászterületen folyó gyakorlati vadvédelmi, vadgazdálkodási és vadászati tevékenységek szakszerűsége érdekében kötelező lesz 3000 hektár nagyságú vadászterületenként egy-egy hivatásos vadász foglalkoztatása, akinek igazoltatási jogköre is lesz. Ezáltal lehetőséget kap a vadászterületen engedély nélkül tartózkodó személy feltartóztatására, a nála lévő vad és vadhús visszatartására.

Új elem a tervezetben az elejtett vad megjelölésére szolgáló azonosító jel alkalmazásának bevezetése. Ezzel is az orvvadászat folytatásának nehezítése a cél.

A vadászat gyakorlásának személyi feltételeiben alapvetően a jelenlegi szabályozást egységesítve a vadászjegy vagy vadászati engedély meglétét írja elő a törvénytervezet. E két hatósági engedély fogalmi elkülönítése különösen fontos, mert ezek a vadászati jog hasznosításának eltérő engedélyhez a vadgazdálkodással és vadászattal összefüggő személyi feltételek megléte szükséges. A vadászat során mindig köteles magánál tartani azokat az engedélyeket, amelyek alapján a hatóság a jogosultságát ellenőrizni tudja.

A trófeás vad vadászatában a szakszerűségi szempontokat - a vadállomány magas genetikai és gazdasági értékére is tekintettel - kiemelt jelentőséggel nemzetközi rendszer szerint pontozza és a trófeabírálat rendszerében a vadállományról adatokat vezet, szakmai értékelést készít.

A törvénytervezet részletesen szabályozza a vad által okozott kár megtérítésének módját. A vadászatra jogosult köteles megtéríteni a gímszarvas, a dámszarvas, az őz, a vaddisznó, valamint a muflon által a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban, továbbá az őz, a mezei nyúl és a fácán által a szőlőben, a gyümölcsösben, az erdősítésben, valamint a csemetekertben okozott kár 5 %-ot meghaladó részét. A vadkár megtérítésére az köteles, aki a kárt okozó vad vadászatára jogosult és akinek vadászterületén a károkozás bekövetkezett. A vad által a mezőgazdálkodáson és erdőgazdálkodáson kívül másnak okozott kárért a Ptk. fokozott veszéllyel járó tevékenység szabályai szerint kell kártérítést fizetni.

A törvénytervezet várhatóan ez év első félévében tárgyalásra kerül. Amennyiben a Parlament ez év nyaráig elfogadná, úgy 1997. március 1-vel már hatályba is léphetne.

Jelzésértékűnek kell tekintenünk, hogy két írásunk, amely a bányászat és a környezetvédelem kapcsolatával foglalkozik említi törvénykezésünket és az Alkotmánybíróságot. Kíváncsian várjuk, hogy a a Verebélyi-koncepció jegyében készülő Kormányhatározat a dekoncentrált állami szervek sorában említi-e a környezetvédő Alkotmánybíróságot is. Lapunkat mindenesetre megküldjük Esztergomba, a környezetére is (főleg épített környezetére) büszke bányászvárosba, a szlovák-magyar barátság hídfőállásába, ahol a törvény értelmében az Alkotmánybíróság, az Egyházmegyei központ város fényét is emelendő kellene, hogy székeljen.

Legyünk az erdőért, hogy az erdő lehessen értünk!

Szalóky György

(Rendezetlen tulajdonviszonyok az erdőgazdálkodásban) Mondanivalómmal egyesek szemében nem leszek népszerű. Nem a társult erdőgazdálkodás, hanem annak kötelező, illetve kényszerített volta az, amit a tulajdonosok döntő többsége nem tud, és nem is akar elfogádni, bármit is hirdetnek a statisztikák. Tiszteletben kell tartani az emberi jog- és cselekvőképességet, az egyesülési szabadságot. Pontokba szedve, teljesség igénye nélkül vázolom azokat az anomáliákat, amelyek a legsúlyosabban érintik ma a magánerdő-gazdálkodást .

-A gondok és problémák alapja a tulajdonviszonyok rendezetlensége. A földhivatali bejegyzések és a tényleges birtokbaadások -több év után- a mai napig sem történtek meg számos helyen. Ezért a tulajdonosok nem tudják tulajdonaikat működtetni és tulajdonosi jogaikat gyakorolni, miközben egyes térségekben a felügyelőségek az elvi tulajdonaik miatt kötelezettségeket rónak rájuk. A „tulajdonosok" teljes kiszolgáltatottságban vannak. Ez a - reméljük - átmeneti időszak táptalajul szolgál a zavarosban halászóknak, a neppereknek és azon köröknek, akik vigyorogva bizonygatják, hogy: „Na lám, a magántulajdonos nem alkalmas arra, hogy tulajdona legyen, mert nem tud vele mit kezdeni, ne tessék kérem félni a visszaállamosítástól!"

- Nem tartjuk etikusnak, hogy az állam csak a társult gazdálkodásokat -azokon belül is a megkülönböztetett formákat- támogatja, illetve tervezi támogatni. Tudomásul kell venni, hogy az egyéni erdőgazdálkodás is jelentős súllyal fog szerepelni az erdészeti életben, és feltételezem, hogy senkinek nem érdeke az a megkülönböztetés, miszerint csak az az erdő legyen gondozott és ápolt, amelyikben társult gazdálkodás folyik. Az egyéni erdőgazdákat épp úgy meg kell, hogy illesse a mindaz a támogatás, mint a valamilyen más gazdálkodási formába tömörülteket.

- Tisztázatlan, hogy milyen kritériumoknak kell megfelelnie egy magánerdő tulajdonosnak, hogy erdejét önállóan művelhesse. Ennek megítélése és engedélyezése az erdészeti hatóság feladata és jogosultsága, de milyen elvek alapján? X erdőfelügyelő szubjektív véleménye fogja közvetíteni a hatósági megítélést, ami adott esetben hosszú időre működésképtelenné teheti az adott erdőben folyó gazdálkodást?

- Sajnálatos módon ma még a negatív tulajdonosi megnyilvánulásokat emelik ki az erdész társadalom bizonyos körei, és - az információját szintén innen merítő -sajtó. Fénykorát éli ismét a burkolt magántulajdon-ellenesség, ami nem másból fakad, mint *„befolyásos egyének"* íríygségéből, melyet jól időzített, látszólag a szakmát és az erdőt féltő szlogenekkel sulykolnak a szakma maradék, bennfentes tagja és a társadalom kárpótlásból kimaradt jelentős rétege felé. Mi ez, ha nem tudatos hadjárat a magántulajdon és a magántulajdonossá vált réteg ellen?

-El kell azonban ismerni, hogy egyre több az olyan gondolkodású erdész - legyen az aktív „tőmelletti" vagy fontos irányítói beosztásban - aki valóban látja a magánerdő tulajdonosok jelentőségét, és vállalva bizonyos kellemetlenségeket is, e réteg gazdálkodását és tulajdonaik működtetését is segítik. Ezek az emberek ma még nem igazán népszerűek a kincstári szemléletű kollégáik szemében, de az idő őket fogja igazolni! Ők már belátták: segíteni, oktatni kell az új tulajdonosokat, hogy megismerjék a tulajdonaikhoz kapcsolódó kötelezettségeket és jogokat. Hozzájuk fognak a tulajdonosok fordulni akkor is, ha erdészeti munkákat kell végezni a területükön, így nemcsak erkölcsi, de anyagi hasznot is fognak látni az előre befektetett energiájukból. Mind több és több ilyen, és ehhez hasonló megoldásra lenne szükség, hiszen az erdő - akár kincstári, akár magántulajdonban van - élni akar, oxigént termelni, az erdei életközösséget és az emberi társadalmat fenntartani.

-A magántulajdonosok ismereteinek megalapozása kiemelten fontos. Az erdész szakma nemegyszer hangoztatja, hogy az új tulajdonosok döntő többsége nem ért a tulajdonának szakszerű működtetéséhez. Van ebben igazság, de ez még nem hiba. A hiba ott kezdődik, hogy az erdőt oly nagyon féltő szakma néhány képviselője eddig még csak halovány kísérletet tett a tulajdonosok oktatására. És ha igen, úgy az abban merült ki, hogy munkanapokon, munkaidőben, pár ezer forintos részvételi díjért szerveztek néhány órás tanfolyamot, majd a végén kiadtak -jelzem nem legálisan- egy minden papírboltban kapható, semmire nem jogosító oklevelet, mely tanúsítja, hogy tulajdonosa *„Erdőgazda"* tanfolyamot végzett. Ennek sem a tulajdonosok nem látták, de mi nem látjuk értelmét. A tulajdonosok általában nem kívánják a tanfolyamért az oly nehezen megtartott munkahelyeiket feláldozni. Hiszen legtöbben dolgoznak, és a családjukat a fizetésükből, és nem az erdőből fogják ezután is eltartani.

-E tarthatatlan helyzet megváltoztatására a METE már megtette az első lépéseket egy legális, és az FM Oktatási Főosztályával egyeztetett oktatási rendszer kidolgozására. Azt a megoldást tartanánk a legegyszerűbbnek, és kivitelezhetőnek, melyet a kecskeméti KEFAG Rt., és a szolnokiNEFAG Rt. tervez bevezetni szintén a METE sugallatára. Ezek az Rt.-k felajánlották, hogy szakembereik a hét egy meghatározott napján fogadónapot tartanak a magántulajdonosok számára erdészetük egy-egy kijelölt területén. A tulajdonosok ezeken a napokon felkereshetik az ott ügyeletet tartó szakembert, és problémáikra már ahelyszínen megoldást találhatnak. Mindezt természetesen térítésmentesen.

-Az erdőállománynak mintegy 48%-a fog magánkézbe kerülni, és itt ezen a területen a magántulajdonú erdőkben gyakran jelentkeznek olyan problémák, melyek jelentős hatással vannak környezetünkre és ökológiai viszonyainkra, de a tulajdonosok a tulajdonosi jogaik jelenlegi, „nem teljes körű gyakorolhatósága" miatt nem tudnak érvényt szerezni a szükséges intézkedéseknek.

Néhány életből vett példa melyek megoldatlansága a jövőben súlyos gondokat idézhet elő. Tarthatatlan, hogy az intézény sem tud/mer intézkedni olyan esetekben, amikor a tulajdonost nem csak anyagi, de eszmei kár is éri.

- A tulajdonos által megvásárolt területen a volt állami tulajdont kezelő szerv létrehozott és illegálisan működtetett egy dögtemetőt. A tulajdonos feljelentést tett minden olyan intézménynél és hatóságnál, amelyek jogosultak, arra, hogy rövid úton és megnyugtató módon helyreállíttassák a volt kezelővel az eredeti természetes állapotot. Ez történt 1993-ban. Az eltelt kettő év alatt senki sem tett semmit. A környezetvédelmi hatóság is elzárkózott az ügytől. A tulajdonosnak nem volt és nincs anyagi fedezete arra, hogy a mintegy 1,5 ha-on elásott, és a felszínen szétszórt állati tetemeket, csontokat összeszedesse, a területet fertőtlenítse, a dögtemetőt lefedesse, és ott az erdő művelési ágat helyreállítsa. Meddig húzódhat egy ilyen ügy? És ki fogja ennek az anyagi konzekvenciáit viselni?

- Egy másik esetben a tulajdonos a megvásárolt területén jelentősanyagi ráfordítással elvégeztette a különböző erdei munkákat. Területét a körülményekhez képest mintaszerűen kezelte, a lehetőségeihez képest őrizte, óvta. Mégis bekövetkezett az amire igazán nem számíthatott. Ismeretlen személyek elég jól behatárolható időn belül gázolaj savazáshoz szükséges anyagokat, melléktermékeket, és eszközöket rejtettek el fenyvesében. A tulajdonos feljelentést tett, de sem a rendőrség, sem a Vám és Pénzügyőrség, sem a környezetvédelmi hatóság nem lépett az ügyben. Következmény: a savazó anyagok által károsított területen nem lesz többé termőtalaj, az erdőnek ez a része ki fog pusztulni. Ha a károsító anyagokat odaszállító személyt (vagy szervezetet) nem fogják felelősségre vonni, a tulajdonost még meg is bírságolhatják. Ki a felelős mindezért, és ki fogja megtéríteni a tulajdonosnak felmerülő vitathatatlan és jelentős kárát?

Az elmondottak ellenére bízom benne, -mert bíznom kell-, hogy az erdész és a környezetvédelmi szakemberek jelentős többségének mégis az lebeg a szeme előtt, -mint amit a METE is magáénak vall, és amit a "zászlajára tűzött"-: "Legyünk az erdőért, hogy az erdő lehessen értünk!"

IGAZSÁGUK A TUDATLANSÁGBAN?

MTI-hír a NÉPSZABADSÁGBÓL

A Binder vezette Vodohospodarska Vystavba által felvett 200 millió dolláros kölcsön egyike az első olyan hiteleknek, amelyeket magánbankok folyósítanak szlovák vállalatnak, s ezt még állami garancia mellett nyújtották. Az eredetileg 150 milliósra tervezett hitelösszeget 200 millióra emelték, miután a bankok száz százalékkal túljegyezték.

A japán Sumitomo Bank londoni fiókjának vezetője elmondta, hogy a külföldi bankárok Szlovákiát nem tekintik problémás országnak, hanem igéretes befektetési terepnek, s nagyra tartják, hogy a pozsonyi kormány óvatos.

IGAZSÁGUNK TUDATÁBAN

című nyilatkozat és az MTI hír közt három év telt el. Kinek adna Ön ma igazat, Dr. Mosonyi Emilnek a szakembernek, vagy a nyilatkozatot útjára bocsátó százhárom aláírónak?

Azt itt most nem firtatjuk, hogy a követelt keményebb akciók Für Lajos más elfoglaltsága, az olajezredesek, vagy a Duna-Majna csatornát üzembehelyező németek figyelmeztetése miatt maradtak el.

Coudenhove Kalergi:

A TOTÁLIS EMBER

(folytatás az első oldalról)

Ez az eredete az úgynevezett illemszabályoknak, amelyek a gentlemanok világközösségének a szertartásai. Például, aki a kést a szájába veszi, lehet hős vagy szent, lángelme vagy bölcs, de nem gentleman, mert egy gentleman azzal is törődik, hogy az asztaltársainak ne kelljen aggódniok, hogy ő megvágja a nyelvét.

De minden kódexbe rótt illemszabálynál előbbrevaló a gentleman számára az ösztönös tapintat. Gondoljunk az angol király esetére, aki mikor egy egzotikus fejedelmet látott vendégül, megitta a kézmosó vizet, mert látta, hogy vendége tudatlanságában nekilátott, hogy felszürcsölje.

Így a gentleman látszólag oly bonyolult szertartásrendje végső elemzésben az együttérzés és a jó ízlés egyszerű parancsain alapul.

A mű kiadását a Reális Zöldek Klub támogatta, és tiszteletpéldányt adott a honatyáknak, abban a reményben, hogy ezzel javítjuk a politikai kultúrát és áttekinthetőbbé tesszük az Európába vezető utat.

Fülszöveg Coudenhove Kalergi művéhez

A REÁLIS ZÖLDEK KLUB az ember és a társadalom harmonikus együttélését kívánja segíteni. Valljuk, a társadalmi csapdák, a zsákutcák csak a fizika, a kémia, a biológia és a társadalom törvényeinek, a történelem tapasztalatainak ismeretében és azok következetes alkalmazásával kerülhetőek el. KLUBUNK megvalósítandónak tartja a politika, a tudomány és a köznapi gyakorlat harmóniáját. Veszélyesnek látjuk a környezetvédelem leple alatt egyre jobban eluralkodó totalitást, a pótcselekvések propagandáját, a tudomány, a technika és a műszaki értelmiség lejáratását.

Ma, amikor 1989 óta iparunk és mezőgazdaságunk mutatói hasonlóan alakulnak mint 1939 és 1945 között, feladatunk az, hogy ne újabb zsákutcát, hanem járható kiutat keressünk. Klubunk a politikai megoldást abban a Coudenhove-Kalergi által kimunkált európai eszmeiségben látja, amit ma a Páneurópa Mozgalom képvisel.

Számunkra a környezetvédelem, az élet minden formája, a rendelkezésünkre álló megújuló energiák, az emberi és a természeti erőforrások védelmét jelenti. Ehhez csak akkor tudunk reális társadalmi támogatását szerezni, ha figyelembe vesszük a szerző azon megállapítását: Először a technika adott rá módot, hogy a termelés fokozásán megtörjön a nyomor, s az ember testi erejét a természeti erők rabszolgasága pótolja.

Coudenhove-Kalergi magyar nyelvű kiadásának támogatásával a nemzeti nyelv védelmére, az európai kultúra sokszínűségének elősegítésére kívántunk példát adni.

IGAZSÁGUNK TUDATÁBAN
NYILATKOZAT

A Duna-mozgalmak kezdeményezésére szeptember 3-án *104* magyar állampolgár, köztük különféle pártállású közéleti személyiségek úttakoztak a bősi konfliktus minden olyan megoldása ellen, amely a Duna eltereléséval jár. Felhívásunkhoz a mai napig több mint tízenötezer aláíró csatlakozott.

Aggodalmainkat nem oszlatta el a magyar kormánynak a szlovák miniszterelnök látogatását követően tanúsított magatartása. Ez a jogszerű magyar álláspont következetes hangoztatása mellett nem utal azokra a lépésekre, amelyek igazunknak érvényt szerezhetnének.

A két miniszterelnök megállapodása visszalépést jelent a korábbi magyar parlamenti és kormányhatározatokhoz képest, mert anélkül rendelkezik a magyar-szlovák vegyesbizottságok felállításáról, hogy a tárgyalások idejére a Cseh és Szlovák Köztársaság kötelezettséget vállalna a Magyarország területi épségét fenyegető munkálatok felfüggesztésére. Egyúttal kiderült: valószínűtlen hogy ügyünk a Hágai Nemzetközi Bíróság elé kerülne a Duna eltelerésének kitűzött időpontja előtt. Úgy tűnik, a térség békéjét és biztonságát fenyegető, számos nemzetközi szerződést lábbal tipró agresszort már csak az európai és világszervezetek nyomatékos közbelépése térítheti el szándékától.

Ezért felszólítjuk a magyar kormányt és az országgyűlést, panaszával haladéktalanul forduljon az Európa Tanácshoz, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlethez. Érje el, hogy az úgy az ENSZ Biztonsági Tanácsa elé kerüljön. Jelentse be, hogy amennyiben a Cseh és Szlovák Köztársaság a legrövidebb időn belül nem függeszti fel a Duna eltelerését célzó munkálatokat, a magyar kormány a két ország viszonyát érintő ellenintézkedéseket kíván foganatosítani.

Sürgősen távolítsák el hivatalukból azokat a vezető közíszviselőket, akik nyíltan akadályozzák a kormányt alapvető nemzeti érdekeink érvényesítésében, és kételyt ébresztenek a cseh és szlovák félben álláspontunk komolyságát illetően: Bába István helyettes külügyi államtitkárt, Keresztes K. Sándor környezetvédelmi minisztert, valamint Jakus György észak-dunántúli vízügyi igazgatót.

Tegyék félreérthetetlennné: nincs olyan műszaki kompromisszum, ami az Öreg-Duna medrében biztosítaná a Szigetköz túléléséhez szükséges vízmennyiséget és együttal eleget tenne a cseh és szlovák követeléseknek. A kiliti tározó nem kompromisszum, hanem az eredeti terv megvalósítása. A Szigetköz vízellátását egyébként ez sem oldaná meg, ellenben végzetes volna a felszín alatti vízkészletek jövőjére nézve.

Még az idén kezdődjenek meg Nagymarosnál a helyreállítási munkálatok. Céljuk a Dunakanyar rehabilitációja és a térség természeti adottságaihoz illeszkedő hajózási feltételek kialakítása legyen.

Ugyanakkor kompromisszumkészségünk bizonyságaként a magyar kormány hozza nyilvánosságra rendezési javaslatait és nyilvánítsa ki szándékát az államközi szerződés megszüntetéséből eredő költségek és terhek méltányos megosztására.

Leplezze le a hajózási szempontokra hivatkozó félrevezető propagandát. A Duna-Majna csatorna üzembehelyezése nem ró Magyarországra új kötelezettségeket. A az egészében csak a jövő évszázad elejére kiépülő vízi út teljes hosszában ugyanis korántsem érvényesülnek azok a hajózási paraméterek, amelyeket most a Duna eltelerésének hívei számon kérnek rajtunk. Egyébként a vízi úton történő áruszállítás adatai sem a forgalom nagyságát, sem nyereségét tekintve nem támasztják alá, hogy hajózási szempontból bárkinek érdeke fűződne a bősi létesítményhez. A Duna magyarországi felső szakaszán a hajózás szempontjából valóban súlyos gondot okoz a karbantartási munkák elhanyagolása. Ez azonban a környezetre nézve ártalmatlan, az oldalvízcsatorna fenntartásánál gazdaságosabb módszerekkel is helyrehozható.

A fenyegető katasztrófa elhárítása érdekében a hazai és a világközvéleményhez fordulunk. Az idő sürget. Kérjük minden jószándékú ember segítségét.

Budapest, 1992. szeptember 21.

Akcióbizottság
A DUNA VÉDELMÉBEN

Az a százhárom, akik a vízerőhasznosítás ügyét a kútba dobták.

(a 104-ik aláíró nevét nem találtuk a Dunakör 1992. decemberi Hírlevelében)

Ágkere Irma Mercedes	Fleischer Tamás	Lányi András	Schmés Mária
Balogh István	Frenki Róbert	László Ilona	Sebedk János
Balogh László	Gergely Erzsébet	Levas József	Sinkovits Imre
Balogh László	Gombos Katalin	Levas Zoltán	Somogyi József
Barabás Zoltán	Granasztói Szilvia	Makovecz Imre	Szabó András
Bassa László	H.-né Sinkovits Mariann	Mangel Gyöngyi	Szabó András
Berkovits György	Hábel György	Miklósi László	Szabó László
Bódy Imre	Hajdú László	Molnár István	Szántó György
Borsos Béla	Hajóy Adrienne	Nagy Ágnes Dorka	Szántó Piroska
Bosánnyi Katalin	Hamar József	Nagy Boldizsár	Szentágothai János
Buda Géza	Hegedüs Csaba	Novák Péter	Szigetvári Ágnes
Csoóri Sándor	Horváth Ede	Orosz János	Szigetvári Árpádné
Czakó Gábor	Illés Zoltán	Oszkó Gyula	Szűcs István
Dénes Péter	Inántsy Sándor	Oszkó Gyuláné	Szűle Zsolt
Deményi Katalin	Jánossy András	Palaky Ernesztina	Téthné Nagy Magdolna
Dollinszky Tamás	Karátson Dávid	Percsel Anna	Uj Péter
Droppa György	Karátson Gábor	Péterffy Ágoston	V. Gimes Ágnes
Echler István	Kardos Ernő	Pőtze Vilmos	Varga János
Endreffy Zoltán	Kasztner Kitka	R. Várkonyi Ágnes	Várkonyi Anna
Erhardt Zoltán	Kerényi György	Rohaly Andrea	Vásárhelyi Judit
Farkas Andor	Király Miklós	S. Vital András	Vezsuri Éva
Farkas Pál	Kis Róbert	Sárvári Mária	Vig Sándor
Farkas Péter	Kovács Károly	Sáli Róza	Vit Laszló
Fekete Balázs	Kozák Gyula	Sára Endre	Wiltner Willibard
Ferencz Csabáné	Lajtmann József	Sára Endréné	Zalainay László
Ferencz Orsolya			Zsebik Lajos

Bensőséges ünnepség keretében emlékezett meg a BME vízépítési tanszéke a Műszaki Egyetem díszdoktorának **Dr. Mosonyi Emil**nek, Klubunk díszelnökének 85-ik születésnapjáról. A Gellért szálló Gobelin-termében tartott vacsorán a méltán világhírű vízépítő munkásságát Kozák Miklós akadémikus ismertette.

Mosonyi professzor a világ több mint harminc országában működött közre a vízenergia hasznosításában. 1953-ban írt *„Vízerő-hasznosítás"* című művét, amit angolra Dr. Szilvássy Zoltán fordított, méltán tartják ma a szakma bibliájának. Válaszában a Mosonyi professzor köszönetét fejezte ki a találkozó szervezőinek és kitért arra, hogy eredményeit kitűnő tanárainak, munkatársainak és tanítványainak is köszönheti. Tanítványainak akik, (kivéve hazánkat) segítségére lehettek elképzelései megvalósításában. A tanárok közül külön kiemelte Lampl Hugót, Ihrig Dénest, Lászlóffy Woldemárt és Jolánkay Gyulát, Mátrai Istvánt. Szólt arról, hogy a statikát amit a harmincas években a Műegyetemen még nem tanítottak, a Mistéth Irodában sajátította el, ahová az öntözési hivatalban végzett munkája után járt dolgozni, hogy kedvenc hobbijának, az akkor sem olcsó fényképezésnek hódolhasson. Ezért a lehetőségért külön is köszönetet mondott a jelenlévő Mistéth Endrének, aki a második világháború utáni időszak sikerrel megvalósított tervének a hároméves tervnek a kisgazda újjáépítési miniszlere volt.

Mosonyi professzor szólt arról, hogy Magyarországot kivéve a vízépítés és vízerő-hasznosítás magyar szakemberei jelentős társadalmi presztizzsel rendelkeznek.

Svédországban Benkő Gábor aki a turbinakészítés világszerte elismert szakembere, Svájcban Pálffy professzor, Dél-Afrikában Kovács Zoltán és az USA-ban Karádi professzor, aki egyben az egyik legjelentősebb környezetvédelmi kitüntetést a Hoffmann - díjat is megkapta munkásságáért.

Válaszbeszéde befejező részében azokról szólt, akik az utóbbi időben, a vízépítő szakma magyarországi lejáratásának idején mellé álltak, Juhos Lászlóról a Reális Zöldek klub elnökéről és Dr. Koncz Józsefről.

Arra a kérdésünkre, hogy mit tehetünk annak érdekében, hogy a nagymarosi vízerőmű üzembe helyezését még együtt ünnepelhessük, a professzor szkeptikusan így válaszolt: *„az, hogy egy mély kútba beledobnak valamit, csak egy pillanatig tart, de onnét kiszedni azt hosszú évek munkája, így vagyunk itt a vízenergia hasznosításával is. A néppel elhitették, hogy az káros és most igen sok időbe fog telni, míg ismét meggyőzhetjük hazánk lakosságát arról, hogy saját érdekei mentén cselekedjék."*

Klubunk ebben nem ért egyet a professzorral, mert mi, akik itthon vagyunk, tudjuk, és már a megtévesztett milliók is tisztában vannak vele, hogy a környezetvédelem hangzatos jelszava: *„a földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól vettük kölcsön"* nálunk nemzetellenes hazugságot takar, és igazából azt jelenti: *"Az őseinktől örököltük Magyarországot unokáinktól fogják elvenni".*

Ezt ma Nagymaros kapcsán konkrétan megéljük, mivel ahelyett, hogy nekünk és majd unokáinknak termelné az energiát, biztosítaná az árvízvédelmet az olcsó környezetkímélő szállítást, valamilyen megfoghatatlan eredeti állapotot védelmére költik el a beszedett adót, és olyan körülményeket teremtenek ezzel is, hogy a mi unokáink meg sem születhetnek.(PLS)

Modern bányászat és *(modern)* környezetvédelem

Komlóssy György*

Egy *modern társadalom*ban mind az egészséges környezet megóvására, mind a gazdaság fejlődésére szükség van. Ezért az állam és a társadalom törekszik arra, hogy kulturális és természeti értékeit megóvja; az ipari termelést, a környezetre kedvezőtlen hatást gyakorló fejlesztéseket észszerű korlátok közé szorítsa. Meg kell tehát találni az utat ahhoz, mely mellett e kettős és egymásnak nem feltétlenül ellentmondó cél egyaránt megvalósítható.

Egy politikailag független nemzet *gazdasági prosperitás*a alapvetően függ attól, hogy a rendelkezésre álló természeti erőforrásait milyen ütemben, milyen mértékben és milyen hatékonysággal tudja mozgósítani. Az ásványi nyersanyag egy olyan holt tőke, melynek mihamarabbi mobilizálása elemi közgazdasági érdek.

Az 1960-as és 90-es évek között fellendült, majd virágzó bauxit, kőszén, urán és egyes nem-fémes ipari nyersanyagok bányászata igen kedvező hatást gyakorolt a honi gazdaságra, már csak azért is, mert ezeknek a nyersanyagforrásoknak a hasznosítási lehetősége a nyílt piacgazdaságban már rendkívüli módon beszűkült. Így sikerült olyan nyersanyagtelepeket is leművelni, melyre a jövőben már aligha lehetne sort keríteni. Ez egy általános trend, mely a 60-as évektől kezdődően Európában és az Egyesült Államokban megindult, azzal, hogy a bányászat súlypontja az iparilag fejlett országokból (Ausztráliát és Kanadát kivéve) a harmadik világba került át. Magyarországnak tehát addig kell ásványi nyersanyagforrásait kihasználni, amíg arra egyáltalán valami érdeklődés mutatkozik. A recski rézérctelep körül folyó huzavona a kitermelés esélyeit határozottan és gyors ütemben csökkenti. A másik oldalon viszont látni kell, hogy a környezet- és termé

*/ Az előadás elhangzott: A földtan a természetes és épített környezet védelméért" c. országos konferencián. Siófok 1995. november 22. Szerző a Magyar Geológiai Szolgálat jogelődjének, a Központi Földtani Hivatalnak volt elnöke, jelenleg szakértő.

szetvédelemnek súlyos örökséggel kell megküzdenie. A bányászat által szétdúlt térségek maradtak vissza a korábbi évtizedek hagyatéka gyanánt. Ami ennél még rosszabb, az a környezettel szemben megnyilvánuló társadalmi méreteket öltő érzéketlenség és igénytelenség. Természetvédelmi területeink siralmas állapotban vannak, ezért nem a védett területek bővítését, sokkal inkább azok rendbentartását tartom fontosnak.

A környezetvédelem és a bányászat együttműködésének államigazgatási és jogi háttere az elmúlt években kiépült. Ezek szükséges, de egyáltalán nem elégséges feltételei az érdekek érvényesítésének. Korábban a Bányatörvény 26. § (8) bekezdése törvényes hátteret és jogi garanciát biztosított a szabályszerű bányászati tevékenység gyakorlására. 1995. december 31-i hatállyal a (8) és (10) bekezdést az *Alkotmánybíróság* megsemmisítette. Ez katasztrofális lépés volt; szabad teret enged a *korrupció*nak, a *zsarolás*nak, az útonállásnak. Következményei beláthatatlanok. Nemhogy a vállalkozói tőke nem kezd új beruházásba, de félő, hogy a megkezdettektől is szabadulni fog.

A környezetvédelem részéről megnyilvánuló *elutasító magatartás* évekig elhúzódó barikádháborúhoz vezet és nem jelent garanciát a környezeti és természeti értékek megóvására, sőt előfordulhat, hogy azok ellen hat. Jó példa erre a gyöngyösoroszi akkumulátor szétszerelő üzem megépítésének megakadályozása. Számos esetben modern berendezésekkel felszerelt új üzem telepítése régi, a környezetet nagymértékben károsító technológiák felszámolását teszi lehetővé. Jó példa erre az ózdi elektromos miniacélmű terve.

A *kompromisszum*ot tehát meg kell találni. A vállalkozónak alaposan ismernie kell azt a környezetet, melybe beavatkozik, tekintettel kell lennie annak érzékenységére (terhelhetőségére), de ebben a munkában az iparfejlesztés kondícióit meghatározó hatóságoknak minden támogatást meg kell adnia. Ugyanakkor a környezetvédelemnek ismernie kell a vállalkozó - esetünkben a földtani kutatást és bányászatot végző cég - lehetséges mozgásterét. Ismernie kell a rendelkezésre álló technológiákat. Ezek közül pedig annak alkalmazását kell megkövetelni, mely a vállalkozó számára még elfogadható alternatíva, a környezetre pedig a legkisebb hatással van.

A *gyümölcsöző együttműködést* szolgálhatja, ha a bányavállalat maga dolgozza ki belső környezetvédelmi egészségügyi és biztonsági szabályzatát és összhangba hozza azt az adott ország vonatkozó törvényeivel és előírásaival. A következőkben bemutatom az *RTZ Mining and Exploration Ltd.* (Bristol - Anglia) belső működési és szabályozási rendszerét.

Az RTZ Mining and Exploration Ltd. a világ egyik vezető bányászati vállalkozása, mely 40 országban dolgozik, költségvetése évi 10-12 Md USD, alkalmazottainak száma kb. 40 ezer. A cég felállította a Környezeti Bizottság Tanácsát, mely a vállalati igazgatóság mellett és nem annak alárendelten működik. E Bizottság felügyeli a bányavállalatokhoz kihelyezett *Környezetvédelmi Munkacsoport*ot, mely szervezetileg szintén nincs alárendelve a bányaüzemi managementnek.

A bányatervezést megelőzően, részben azzal egyidőben, elkészül a környezetvédelmi állapotfelmérés, melyben az alábbi témák kerülnek kidolgozásra:

1. A táj felmérése és értékeinek bemutatása
2. Társadalmi és gazdasági elemzés
3. Ökológiai felmérés
4. A talaj termőképességének vizsgálata és mezőgazdasági hasznosításának elemzése
5. Történelmi, archeológiai és kulturális értékek felmérése
6. A felszíni vizek és üledékek vegyi összetételének megismerése, regisztrálása
7. A felszíni vízhálózat vizsgálata
8. Vízkivételi és a kiürítés helyeinek regisztrálása
9. A folyóvizek biológiájának felmérése .

10. A bányászatot megelőző por leülepedése
11. Zaj és vibráció felmérése
12. Állategészségügyi kérdések vizsgálata

A fenti hatástanulmány és a bányászati tervek birtokában a környezetvédelmi irányító (és megfigyelő) rendszer kiépítésére kerül sor, az alábbi fő szempontok szerint:

1. A cél kitűzése:
- belső szabályzatok kidolgozása
2. Beszámolási (jelentési) kötelezettségek:
-a bánya havi jelentésben köteles beszámolni a környezetet érintő tevékenységről és annak hatásairól a Környezetvédelmi Tanácsnak és a helyi hatóságoknak
3. Ellenőrzések és egyeztetések
Független Konzulens Csoport rendszeresen jelentést készít és igazolja az adatok valódiságát
4. Lakossági konzultációk
5. Képviseleti Bizottság felállítása
- a lakosság és a helyi hatóságok képviselete

A környezetvédelmi korlátozások az alábbi főbb területekre terjednek ki:

1. A minimális környezeti terheléssel járó területek kijelölése
2. A meddőhányók méreteinek minimalizálása, az újrafeldolgozás maximalizálása
3. Az érchányók elhelyezése, méretezése és kezelése, a meddők fizikai és vegyi stabilizálása
4. A kifolyó vizek kezelése és elhelyezése
5. Veszélyes hulladékok tárolása a 91/689/EC vagy azzal egyenértékű szabályozás szerint
6. Levegőminőség
7. Zajártalom

A környezetvédelmi balesetek kezelése az alábbi intézkedéseket igényli:

1. A megelőzés megtervezés
2. A veszélyhelyzet felmérése, riasztás. Szükség esetén a terület kiürítése
3. A lehetséges ellenlépések megtervezése
4. A baleseti körülmények elemzése és tisztázása

Számos példa van arra a világban, hogy a természetvédelem és a bányászat megfelelően együtt tud működni. Sőt még *nemzeti park* területén is lehet kellő körültekintéssel *bányászkodni* olyan országban ahol mindkét területen előttünk járnak; a legszigorúbb környezet- és természetvédelmi feltételek mellett, a megfelelő technikai, technológiai és szervezeti körülmények között, a szükséges szaktudás és együttműködési hajlam birtokában.

MASZKABÁL A BÁNYÁSZATBAN ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEMBEN

*Esztó Péter**

A földtudományok művelői évszázadok óta mindig is jelentős szerepet töltöttek be a természeti környezet megismerésében, a természeti erőforrások felkutatásában és kiaknázásában, a konferencia témája napjainkban időszerűbb mint, valaha. E kiemelés alapjául szolgálhatnak a földtudományokat is alapvetően érintő legújabb törvények, így a környezetvédelmi-, a vízgazdálkodási- és a bányatörvény. Ez utóbbira vonatkozó gyakorlati tapasztalataink már kötetekben mérhetők.

Tudjuk, hogy nem a törvények teszik az államot, de azért minősítik azt. A hivatásommal összefüggő hatályos jogi szabályozórendszer elmélyült vizsgálata és a jogalkalmazási csapdák elemzése során gyakran eszembe jut megboldogult jogi professzorom, a polihisztori tudású Novotny Zoltán első előadása, amelyet így vezetett be: "Önök nem fogják elhinni, de létezik élőlényeknek olyan társadalma, amelyben a közösséget nem jogi eszközökkel, de mégis igazságosan a legjobbak irányítanak (majd szkeptikusan hozzátette:) Sajnos ezt manapság csak a páviánoknál tapasztalhatjuk!" Evolúciós rokonainktól eltérően mi olyan szabályozott demokráciát áhítunk, amelyben mindenki részére biztosított az esélyegyenlőség, a közérdek védelme és a jogbiztonság.

A következőkben olyan megtörtént bányajogi eseteket mutatok be, amelyekben annyi a közös, hogy:

- az előbb felsorolt *alkotmányos elvek* úgy *sérülnek* bennük, hogy formailag a szereplők betartották a játékszabályokat,
- a szereplők *hamis szándéka* bár nyilvánvaló, de a kijátszható jogszabályok miatt a rosszhiszeműség nem bizonyítható, s végül,
- közvetlenül vagy közvetve érintik a földtan által védett természetes környezetből az *ásványi nyersanyag-vagyont*, vagy a természet egyéb védelmét igénylő elemét.

Ezek az esetek több csoportba sorolhatók:

1./ A jogalkotói szándék kijátszóinak egyik csoportja úgy döntött, hogy nem fordít időt, szakértelmet, pénzt a bányászati jog szabályos megszerzésére, hanem gondosan elemezte a törvényt. Szellemi munkájuk gyümölcseként a Bányatörvény (Bt.) tárgyi hatályával kapcsolatos szabályaiban meg is lelték a bányászati tevékenység fedőtevékenységeit. Nevezetesen a kodifikációs szempontokból mindig is kifogásolható negatív taxáció biztosította részükre az álarcot: a Bt.1.§ (5) bekezdése szerint "Nem tarozik e törvény hatálya alá az építkezés, a *tereprendezés* és a *vizek medrének alakítása céljából végzett anyagkitermelés*..." Az érintett vállalkozók - elsősorban anyagi megfontolások miatt - tehát nem bányászati jogért folyamodtak, hanem:

- az állam, vagy a korábbi ingatlankezelő termelőszövetkezet által már megkutatott,
- ismert és a Magyar Geológiai Szolgálat által nyilvántartott ásványi nyersanyag vagyonnal rendelkező,
- koncesszióra szánt, *zárt területen*

* a szerző *jogász, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke.* Az 1995. november 21-i siófoki, Országos Földtani Konferencián elhangzott előadása alapján .

a *terep rendezése*, vagy csónakázó tavat is tartalmazó *ökopark* létesítése, avagy horgász tó létesítése, illetve bővítése jogcímen informális módon *bányát nyitottak*. A kitermelt ásványi nyersanyagot a közelben működő pl. útépítő cégnél értéken alul értékesítve, tisztességtelen eszközökkel igencsak tisztességes fekete jövedelmet érhetnek el. Sok millióval mérhető előnyre tesznek szert a tisztességes bányavállalkozóval szemben, mert

- a kutatás (anyagi) kockázata nélkül, közvetlenül értékesíthető ásványi nyersanyaghoz jutnak;
- kimenekülnek a bányavállalkozókat általában terhelő hatósági, szakhatósági engedélyek és a bennük elrendelhető kötelezettségek teljesítése alól;
- náluk nem intézményesíthetők azok a bányajogi intézmények, amelyek a bányászattal érintett *közérdek védelme* érdekében a bányavállalkozókat felelősséggel terhelik (bányakár, bányatelek, tájrendezés, Műszaki Üzemi Terv, bányabiztonság, biztosítékadás, stb) és végül
- az államot megillető *bányajáradék* befizetésre csak akkor kötelezhetők, ha az
- ásványi nyersanyagot torlatból, hordalékból vagy tóból termeli ki és
- az értékesítés üzletszerű jellege, vagy ipari hasznosítása bizonyítható.

Mindezek bizonyítására csak akkor van mód, ha a kitermelésről a bányakapitányság egyáltalán tudomást szerez. Az illegális bányák és ezen belül az *"álarcos bányák"* száma, valamint az ilyen módon kitermelt ásványi nyersanyag mennyisége és a be nem fizetett bányajáradék csak közvetve becsülhető. A kérdés megnyugtató rendezése az érintett jogszabályok pontosítását-módosítását igényli. Addig is a közérdek védelmét szolgálja, ha pl. a tereprendezésre induló hivatali eljárásba a Földhivatalok bevonják a Földtani Szolgálatot és a Bányahatóságot.

2./ Tudjuk, hogy a *jogbiztonság* alkotmányos követelmény kell legyen a demokratikus felépítésű államokban. Ez alól a bányászati jogviszonyok sem képezhetnek kivételt. Arról a szakmai körökben vihart kavart *alkotmánybírósági döntésről* fejteném ki röviden véleményemet, amely alkotmánysértés címén hatályon kívül helyezte a Bt. 26.§ 8. bekezdését. Ez a szakasz a költséges kutatások kockázatát és terheit viselő bányavállalkozó számára azt a garanciális szabályt tartalmazza, mely szerint "Külszíni művelésre engedélyezett bányatelekkel lefedett terület a kitermelés befejezéig, illetve a koncesszió megszűnéséig nem nyilvánítható a 49.§ 16. pontja szerint kivett hellyé."

Az Alkotmánybíróság döntését szándékosan nem minősítem, fegyelmezetten tudomásul veszem. De várható hatásaival és elkerülhetetlen következményeivel kötelességem foglalkozni, mert a döntéssel okozott *súlyos jogi sérelmek*kel és a *magyar állam üzleti tisztességét megkérdőjelező* észrevételekkel nyilván nem T. Alkotmánybíróság, hanem nap mint nap a bányászati szakigazgatás kénytelen foglalkozni.

Az eset előzményei, valamint a döntésnek a sérelmet szenvedő fél részéről kifejtett politikai és szakmai minősítése a *Heti Világgazdaság* korábbi számából megismerhető. Itt most csak dióhéjban. Az állam nevében az *ÁVÜ* egy jó nevű külföldi vállalkozónak *eladja* a rábízott állami *bányavállalat* egyik üzemét. A vállalati appportban nevesítik a bányaüzem nevére megállapított *bányatelek*nek, mint vagyoni értékű jognak az értékét is, amely arányos volt a bányatelekben lekötött in situ ásványi nyersanyag-vagyonnnal. A külföldi vállalkozó becsületesen teljesít és jóhiszeműen épít a törvényben garantált azon jogára, hogy a *bányatelekkel védett ásványvagyont* a szabályok betartásával leművelheti. Kivételesen azon külföldi vállalkozók közé tartozik, aki nem viszi ki az országból a vállalkozás nyereségét, hanem azt fejlesztésre fordítja és korszerű feldolgozó művet épít. Tájékoztatásuk szerint a vállalkozás fejlesztése miatt nem volt lehetőségük *önkéntes támogatást* adni a bánya területével érintett önkormányzat *településfejlesztési terv*einek megvalósításához. A válasz nem sokat váratott magára: az önkormányzat a BT. 26. § 8. bekezdésben előírt tiltás ellenére a bányatelek területét helyi védelem alá vonta. A törvénysértő önkormányzati rendelet ellen a vállalkozó az Alkotmánybíróságnál indítványt terjesztett be és kérte a törvényi szabályt sértő rendelet megsemmisítését. A döntés a szakmai köröket igen meglepte: nem a törvénysértő rendelet az alkotmánysértő, hanem a törvény hivatkozott tiltó rendelkezése. Az ügy persze folytatódik...

Az ügyben nem is a konkrét vállalkozás, konkrét sérelme a lényeg, hanem az alábbi két körülmény:

- a *jogbizonytalanság*, amelyet az Alkotmánybíróság döntése az egész privatizált bányászatban általánosan kiváltott. A helyi védettségek megállapításával, majd az érintett települések szűkös anyagi helyzetéből eredő megszűntetésével kapcsolatos konkrét példákkal bemutatható ugyanis az önkormányzatok *természet-szeretet*ének *érdekeltség-függése*. Volt eset, amikor egy községi ABC bolt létesítése tette környezetbaráttá és támogatható közüggyé az addig minden létező eszközzel és szinten támadott bánya működését, míg másutt döntő "természetvédő" érvnek a csatornázás kiépítése bizonyult. A törvény ui.- sajnos nem teremtette meg a helyi önkormányzatot illető legális terület-igénybevételi díj lehetőségét, valamint a bánya-járadékból való közvetlen részesedés sem biztosítja.

A *bányászat és a "környezet" konfliktusa*, a környezet- és természetvédelmi szakmai szempontokból vitathatatlanul megalapozott, országos védettség alá vont területeken is *általánosnak mondható*. Védett területeinken összesen 64 külszíni bánya okoz permanens és egyben közös gondot hatóságainknak. E bányák jó részénél jól tudjuk, hogy csak e tevékenység megszűntetése eredményezheti a természeti környezet megfelelő védelmét, a megszűntetés azonban csak a bányavállalkozó kártalanításával oldható meg. Ugyanakkor vannak olyan bányák is, amelyeknél a vállalkozó által még elfogadható korlátozással esetleg elviselhető mértékre csökkenthetők a bányászat környezetet károsító hatásai.

Szakmai vitáink, hatósági döntéseink és szakhatósági követelményeink elrendelése során azonban soha ne feledjük, hogy *„Mindig másként illatozik a szénakazal egy szerelmes-párnak és másként a lónak, vagy a tűzoltónak."*

SZÍNES HÍREINK

Hiába kérte a kisgazdák által kezdeményezett a Villamos Energia Iparág privatizációjával kapcsolatos vitanapon Dr. Torgyán József Suchmann Tamás lemondását. A tendereket felbontották és leszedték a tortáról a habot. Sikerült eladni mind a hat áramszolgáltatót (a piacot), valamint a két legjobb erőművet. Egyike ezeknek az első űrhajósról elnevezett Gagarin, valamint Százhalombattán a MOL finomítóval szervesen kapcsolódó Dunamenti erőművet. Az iparágban egyedül itt folyik beruházás. Baja Ferenc miniszter úr figyelmét ezúton hívjuk fel Gyöngyösön járt tagunk megállapítása, -a privatizált erőmű jobban füstöl.

A még megmaradt vagyon újraértékelésére, amelyben még olyan egységek is szerepelnek mint Paks, most írt ki pályázatot az Energia Hivatal. Ebben az értékelésben részt kíván venni klubunk elnöke Juhos László is, akinek közel nagyvenéves gyakorlata alapján kialakult álláspontja van az iparág jövőjére vonatkozóan. Mivel álláspontját hangoztatta is, állását az iparágban már 1992-ben megszüntették. Így most valóban pártsemleges véleményét nyilváníthat. A magyar energetikusok zöme, most kezd arról vitázni, amiről 1992-ben a magyar energiapolitika koncepciójának kimunkálása előtt kellet volna, hogy -Juhos Lászlóhoz hasonlóan- objektíven tájékoztathassák a politikai döntésekért felelős honatyákat. Az más kérdés, hogy a politikai döntés hozók a saját politikai karrierjükhöz keresték a műszaki alátámasztást, amit Juhos László csak későn vett észre, így aztán csodálkozott, hogy alóla kihúzták a fosznit. Ám ennél sokkal nagyobb meglepetés érte akkor, amikor a magát a szakértelem kormányának reklámozó testület sem volt kíváncsi álláspontjára.

Kormányhivatalnokok a Kormány lejáratásáért

A Boross- kabinet érdeme, hogy Göncz Árpád köztársasági elnök kezdeményezésére utolsó akciója egyikeként javaslatot tett a Szigetköz gravitációs vízpótlására (fenékküszöb). Nem a kormányon múlt, hogy a legfelsőbb döntéshozó testület, (kivéve az akkor frakcióval nem rendelkező kisgazdákat) a szivattyúzás (szakértők szerint: az adófizetők megszívatása) mellett döntött.

Ezután még négyszáz nap kellett a kormányra került szakértelemnek, hogy felismerje a gravitáció és a dieselmotoros szivattyúzás által keltett vízmozgás energiaigénye, és környezetszennyezése közti különbséget. Végül is bekövetkezett amit már Petőfi is megmondott , "azért a víz az úr" és meg kellett építeni a fenékküszöböt. A szakmai önérzetükben sértettnek véltek magukat és még most is az ár ellen úsznak. Az 1995 közepén megvalósított vízpótlás megoldásáról már augusztus hóban megállapították, hogy korai lombhulláshoz vezet, Szigetköz tragédiáját jelenti.

Érdeklődésünkre, hogy ilyen rövid idő alatt hogyan juthattak ilyen következetésre, milyen adatok alapján szakértenek, a KTM-re hivatkoztak. A KTM-ben Kovács Árpád helyettes államtitkár úr elmondotta, a Szigetközzel kapcsolatos adatok értékelését még csak 20%-ban végezték el. Az ilyen szakértői mezbe burkolt megnyilatkozások már számára is zavaróak. Klubunk levélben fordult Baja miniszter úrhoz, kérve a monitoring rendszer által szolgáltatott adatok klubunknak való megküldését. Várjuk az adatokat. Segíteni kívánunk az objektív értékelésben, a szlovákok által rendelkezésre bocsátott adatokkal való összehasonlításban. Kértük a miniszter urat, vessen gátat annak, hogy állami hivatalnokok nyilvánosságra nem hozott adatokra hivatkozva pánikot keltsenek.

A REÁLIS ZÖLDEK KLUB ÜDVÖZLI A FIDESZ ÁLLÁSPONTJÁT!

Most, hogy Illés Zoltán úr a Fidesz Környezetvédelmi Kabinet főnöke tanulmányútra az Egyesült Államokba utazott, érezhető változás történt a Fidesz környezetvédelemmel kapcsolatos gondolkodásában. Klubunk helyesli Balsai István képviselőnek az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága tagjának az álláspontját, amiben kifejtette, hogy a kormány által a T. Ház elé beterjesztett területfejlesztéssel kapcsolatos törvénytervezet úgy rossz ahogy van, és legjobb az lenne ha a kormány visszavonná. Sajnos még az SZDSZ szakértőinek sem sikerült a rossz törvénytervezetet úgy feljavítani, hogy az alkalmas legyen parlamenti vitára és törvénybe iktatásra. Érthetetlen számunkra, hogy a törvény hiányosságait emlegető SZDSZ frakció kezdeti álláspontját feladta és a békés koalíciós partnerségi viszony oltárán feláldozta szakmai meggyőződését. Reméljük, hogy ez a szakmai meghasonulás nem végleges, és nincs összefüggésben Torgyán József területfejlesztéssel kapcsolatos parlamenti felszólalásával. Torgyán úr olyan "vacaknak" ítélte a törvénytervezetet, hogy Baja Ferenc miniszter urat arra kérte: a karácsonyi ünnepek alatt a lemondás gondolatán elmélkedjen. Úgy látszik részben megfogadta a miniszter úr a kisgazda vezér javaslatát. A lemondás gondolatáról ugyan a klubunknak nincs értesülése, de annál inkább a miniszter úr véleményének változásáról. A miniszter úr, amikor a parlamenti ügyrend szabályai alapján az elmúlt évi tevékenységéről beszámolt az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának a hágai per peren kívüli megegyezést még elvetette. A karácsonyi ünnepek után a sajtóból már arról értesültünk, hogy a miniszter úr ugyan fontosnak ítéli meg a hágai pozíciónk az erősítését, de már nem zárja ki a peren kívüli megegyezés lehetőségét. A Reális Zöld Klub kérdése: Vajon miniszter úrnak ez a kompromisszum készségre való hajlandósága a nagymarosi munkagödör elárasztása után, milyen fogadtatásra talál északi szomszédainknál és mennyibe kerül az adófizetőknek. Mert az már biztos, a szlovákok kártérítést is értenek a kompromisszum alatt. Azt is hallottuk, hogy ez két milliárd dollárt is kitehet. Megítélésünk szerint, úgy 200 millió dollárt biztosan, hiszen ennyi kölcsönt kapott Binder úr a "C" variáns befejezésére, akkor amikor miniszterelnökünk Dél-Koreából egy 50 millió dolláros hitellel tért haza. Azt már a vételnek tudjuk be, hogy miniszterelnökünk tárgyalópartnere másnap egyéb okok miatt kénytelen volt lemondani. Kérdésünk: Baja miniszter úr ennek a "keleti kompromisszumnak" áll-e célbe, vagy

megvárja míg Illés Zoltán úr hazatér az Egyesült Államokból, és beszámol arról, hogy ott nincs önálló tárcával rendelkező környezetvédelmi miniszter. Viszont a terület gazdája az EPA jelentős segítséget ad ahhoz, hogy a náluk kiképzett zöld aktivisták inkább külföldön hasznosítsák az ott tanultakat.

Szárazföldi akadályok a hajózóútban

A KDNP XI. ker. szervezetében hallgattuk a Duna Túra rendszeres szervezőinek és a Cserkészszövetségnek a következő panaszát: a Duna magyarországi szakasza nemcsak az európai szabványnak megfelelő vontákkal, de evezős csónakokkal sem járható. Binder úr igyekszik a természetjárók kedvében járni, és 1996 közepére csónakzsilipet készíttet Csúnyban, de addig is használható a sportosabb átkelést kedvelők számára a nyolcméteres szintkülönbségű, hegyi folyókat szimuláló csúszda. Aki ezen átjön, több akadály miatt nem folytathatja útját Magyarországon. Arnold úr katonái csak húszezer forint ellenében jönnek ki, hogy helyszínen beüssék pecsétjüket. Akinek erre van pénze és türelme az egy kilométerrel odébb, az 1843. folyamkilométernél elakad, hiszen a küszöb általában nincs víz alatt. Az evezős csónakját és batyuját megkísérelhetné átvinni az akadályon, de legtöbbször nem fülhozzá a foga és inkább visszafordul a kulturált osztrák vidék felé. Közben Szigetköz falvai hiába várnak a minőségi turizmusra. Dunakiliti üzembehelyezése, ma már azok részéről váltana ki jogos tiltakozást, akik nagy megelégedéssel használják a nyolcméteres esésre épített csúszdát.

ÉPÍTENI vagy FESTENI?

A nagy piktorok után Lotz Károly is felzárkózott a térképfestők közé és jogos büszkeséggel jelenté az országgyűlés környezetvédelmi bizottságában, hogy ezer kilométerre nőtt a bringásoknak felfestett pálya hossza. Ezt valóban eredménynek könyvelhetnénk el, ha nem az osztrák szomszéddal való összehasonlításban vizsgálnánk. Pozsonytól - Párkányig a Duna védgátján nemcsak festettek, hanem építettek is kerékpárutat. Ezt mi is követhetnénk, de sajnos helyenként a védgát is hiányos. Arra kérnénk a miniszter urat, gondoskodjék, hogy: Pozsonyból Esztergomba kerékpáron jöhessenek a turisták és a zarándokok Mindszenty József mártír hercegprímás sírjához. Ne csak a híd újraépítését segítse, de festessen fel a kerékpárutat is a hídközepétől a Bazilikáig.

AZ EREDETI ÁLLAPOT VISSZAÁLLÍTÁSA

folytatás az 1. oldalról

A Külügyminisztérium 100 millió forintot szán a hágai per bírósági eljárását előkészítő ügyvédek költségeire. Arra ugyan nincsen garancia, hogy nyerünk-e, és azt sem tudja senki mit nyerünk, ítéletre nem számíthatunk hamarosan, de ez nem is fontos. A lényeg az, hogy a tazék körül ülők minél tovább szedhessék a sápot.

A Környezet- és Területfejlesztési Minisztérium 1996-ban is küzd az 1992-ben történt parlamenti *felismerés* nemzetközi köztudatba történő besulykolásáért. Azóta évenként, a felismert érvek honi hangoztatása mellett, a nagyobb nyomaték kedvéért évi 20 millió Ft támogatást ad azok Hágában történő ügyvédi képviseletére.

A 96-os költségvetési számok alapján a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium nem vesz részt alanyi módon a Hágában folyó mecsben, csak az eredeti állapot helyreállítási számláit állja, ami 1996-ban kevesebb mint egymilliárd. Csak 980 millióba kerül a komplex tájrehabilitációnak nevezett tevékenység számlája.

Annak nem találtuk nyomát, hogy a Minisztérium az árvédelmi töltések megerősítésére 96-ra kért volna pénzt a költségvetésből. Így váratlanul érhette a keletmagyarországi árvíz, ami szerencsére még a költségvetés elfogadása előtt jött, így a honatyáknak lehetősége volt arra, hogy az utolsó pillanatban megszavazzanak 800 millió forintot az összes magyarországi töltések megerősítésére.

A KHVM kiadását 315 millió Ft terheli még 96-ban, az elvetélt szigetközi szivattyúzás (megszívatás?) költségének feledtetésére.

A fenti összegek eltörpülnek a Költségvetés XXX. és XXXII. fejezeteiben jelentkező kiadásokhoz képest. A XXX. Nemzetközi elszámolások fejezetében 2250 millió Ft a kiadás a Bős-Nagymaros Vízlépcsőrendszer osztrák hitel kamata, míg a XXXII. a Költségvetés Törlesztési és Hitelfelvételi fejezetében 3750 millió Ft a Bős-Nagymaros Vízlépcsőrendszer osztrákoknak január 1-én megkezdett áram szállítás tőke terhe.

A Magyar Villamos Művek Rt. ez évben kezdte meg az áram szállítást az osztrákoknak, ezt részben a Villamos Műveknek a Költségvetés megtéríti, amit nem azt majd a társaság a lakossági tarifán keresztül behajtja.

A Honatyák 1992. évi "felismerése" a mű lebontására, 1996-ban egy négytagú családnak háromezer forintjába kerül. Ha az egyik gyermeknek ősszel nem telik téli cipőre, majd felválta járnak a gyerekek az iskolába.

Az persze még kétséges, hogy nyáron az átlag magyar család megengedheti-e magának, hogy ellátogasson a Dunakanyarba, élvezze a táj eredeti szépségét, amit nem zavar a folyón átívelő mű, csak a hegyet egyre jobban benépesítő, oda nem illő építmények sora.

Sajnos, arról nincsen adat az 1996. évi Költségvetésben, hogy az állampolgárok az év végén menynyire, és különösen 98-ban milyen "eredeti" állapot visszaállításához fognak ragaszkodni. Mi attól óvjuk a honatyákat a millecentenárium évének hangulatában, hogy a négy év előttivel rokon sugallat nyomán támadt felismerés olyan törvény megalkotására késztesse őket, amelyben azt deklarálják: mikor volt és mi volt az eredeti állapot a Kárpát-medencében.

A MOL Rt. AKTUÁLIS KÖRNYEZETVÉDELMI STRATÉGIÁJA

Környezetvédelmi misszionk

A MOL Rt. üzleti törekvéseinek elválaszthatatlan része a környezetvédelem.

Küldetésünk e szakterületen az alaptevékenységeinket kísérő környezetterhelés minimalizálása, a környezetvédelmi jogszabályi kötelezettségek teljesítése, környezetbarát technológiák alkalmazásával és környezetbarát termékek előállításával versenyképességünk fokozása, a MOL Rt. kedvező külső megítélésének és vevőink bizalmának erősítése.

Környezetvédelmi filozófiánk

A MOL Rt. elkötelezettje a környezetvédelem ügyének. A szép, tiszta, természetes emberi környezetet a társadalmi jólét egyik fontos elemének tekintjük.

Döntéseink során fontosnak tartjuk a környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi szempontok egyensúlyának megteremtését.

Az esetlegesen már bekövetkezett környezetszennyezés lokalizálását és felszámolását kiemelt feladatként kezeljük.

Társaságunk külső megítélésének alakítása során különös hangsúlyt fektetünk környezetvédelmi törekvéseink bemutatására.

Előnynek tartjuk, ha beszállítóink és egyéb partnereink tanúsított minőségbiztosítási és környezet irányítási rendszerrel rendelkeznek.

Környezetvédelmi politikánk

Tudjuk, hogy környezetünk állapotáért felelősséggel tartozunk.

Valljuk, hogy Társaságunk fennmaradásának és növekedésének meghatározó tényezője a környezeti elemekkel történő körültekintő gazdálkodás: az úgynevezett fenntartható fejlődés biztosítása. Ehhez tevékenységünk valamennyi környezeti hatását komplex módon kell szemlélnünk, és azt is szükségesnek tartjuk, hogy a MOL Rt. minden dolgozója személyes ügyének tekintse a környezet védelmét.

Hisszük, hogy partnereinkkel együtt tenni tudunk az emberi környezet javítása, a természet értékeinek megóvása érdekében.

Környezetvédelmi céljaink

- a természeti környezet megóvása, annak egyidejű biztosításával, hogy a telephelyeink környezetében lévő települések lakóit tevékenységünkkel összefüggésben káros hatás ne érje,
- környezetbarát termékeink körének bővítésével az ország környezeti állapotának javítása,
- felhasznált termékeink és csomagoló anyagaik környezetre gyakorolt hatásának a termeléstől a felhasználásig történő figyelemmel kísérése,
- az Európai Unióban előírtnál szigorúbb és reálisan nem teljesíthető hazai előírások és elvárások enyhítésének elérése,
- tevékenységünk során a környezetvédelmi jogszabályok előírásainak, illetve teljesíthető kötelezéseinek való megfelelés biztosítása,
- a Társaság pozitív külső megítélésének, vevőink megelégedettségének és termékeink versenyképességének elősegítése a környezetvédelmi tevékenységen keresztül,
- az, üzleti partnereinkkel kötött szerződésekbe, illetve a teljesítmény igazolások során a Társaság környezetvédelmi előírásainak betartatása.

Hajtóerők

A környezetvédelmi hajtóerők közül az alábbiak a legfontosabbak:

- nemzetközi egyezmények: a határokon túl terjedő környezetszennyezés csökkentését célzó nemzetközi egyezmények Társaságunkat is érintő kötelezettségeket fogalmaznak meg,
- jogharmonizáció: az Európai Unióhoz való csatlakozásunk szándéka a környezetvédelmi szabályozás terén is szükségessé teszi a felzárkózást,
- az előírások szigorodása: világszerte jellemző, általános tendencia,
- a környezetvédelmi szempontok hangsúlyosabbá válása, a globális környezeti problémák felszínre kerülését követően megnőtt az érzékenység a környezetvédelmi kérdéseket illetően (kulturális és társadalmi tényezők, a fogyasztói szokások és az életmód változása, zöld mozgalmak erősödése, stb),
- privatizáció: a környezetvédelmi tevékenység magas színvonala igen komoly értéknövelő tényező,
- környezetvédelmi díjak bevezetése: a már körvonalazódó jogszabály tervezetek több, eddig nem létező környezetvédelmi díj megjelenését vetítik előre (környezetterhelési díj, igénybevételi járulék, termékdíjköteles termékek körének bővítése, betétdíj),
- a földtulajdonosi réteg megjelenése: az adott területen nagy számban megjelenő egyéni tulajdonosok saját érdekeiknek megfelelő speciális környezetvédelmi elvárásokat fogalmaznak meg,
- a mérési technikák és a környezetvédelmi technológiák fejlődése: a szennyezők egyre kisebb koncentrációban válnak kimutathatókká a környezetben, ugyanakkor a környezetterhelés csökkentését szolgáló technológiák is tökéletesednek.

A fentiekben megfogalmazott környezetvédelmi célok elérése érdekében számos konkrét feladatot fogalmaztunk meg és teljesítünk.

A REÁLIS ZÖLDEK KLUB JAVASLATA:

INKÁBB A GREENPEACE AKTIVISTÁKAT KAPCSOLJÁK KI, MINT A VILLANYT

A Németországból az egykori szénsegélyhez hasonlóan kapott nukleáris fűtőelemek környezetvédelmi szempontból számunkra optimálisan Paksontól használhatók fel. A fűtőelemek használatáról való lemondás soktízmillió tonna széndioxiddal terhelné a légteret, és súlyos forintokkal a magyar fogyasztó villanyszámláját. Ma a villamosenergia előállítás leginkább környezetkímélő módon az atomerőművekben valósul meg. Mi a veszélyt csak abban látjuk, hogy környezetvédőink vakbuzgalma miatt, súlyos összegekért abba az Oroszországba szállítjuk a kiégett fűtőelemeket, ahol esetleg Zsilinovszki, hogy jó legyen saját környezetvédői előtt, kitalálja: azé a nukleáris hulladék aki elégette, és visszaküldi a vasúti szerelvényeket. A magyar környezetvédők támogató akciójának eredményeképp várható, hogy miképp a Duna vízenergiáját, a fölösleges német fűtőelemeket is a szlovákok kapják meg, és használják fel Mohiban. Ingyen.

Emlékülés -*Kommentárunk a Magyar Hírlap tudósításához-*

Az 1946. évi I. törvénycikk kihirdetésének ötvenedik évfordulóján az Igazságügyi Minisztériumban emlékülést tartanak, amelyen beszédet mond Göncz Árpád köztársasági elnök, Gál Zoltán, a parlament elnöke és Vastagh Pál igazságügyminiszter. A Nemzetgyűlés csaknem harminc esztendő után végre rendezte Magyarország államformáját, hiszen IV. Károly 1918 novemberében lemondott ugyan a trónról*, ám a királyság formálisan nem szűnt meg. Ugyanakkor azzal, hogy a törvény cikk deklarálta a más népekkel való békés együttélést, látványosan kinyilvánította az előző kurzussal való szakítást is -mondta lapunknak az évforduló kapcsán **Vastagh Pál** igazságügyminiszter. Ez utóbbit aktuálpolitikai megfontolások is indokolták, bár - mint utóbb kitűnt - a második világháborút lezáró párizsi békatárgyalásokon az ország pozícióit ez sem javította.

A **miniszter emellett kiemelte,** hogy a jogszabály a magyar nemzet történetében első alkalommal fektette le a polgár természetes és elidegeníthetetlen jogait, így többek között a személyes szabadsághoz, az elnyomatástól, félelemtől és nélkülözéstől mentes emberi élethez, a gondolat és a vélemény szabad nyilvánításához az egyesüléshez, a tulajdonhoz, a munkához és a méltó emberi megélhetéshez való jogot. (MH)

És utána következett a nemzet történelmének azon időszaka, ahol a polgárt tömegesen internáló táborokba vitték, az a rákosi korszak, amely a legsötétebb elnyomást, a félelmet, a nélkülözést, a vélemény nyilvánítás teljes elnyomását, a tulajdon államosítását, a tömegek számára a nyomort jelentette. Akkor a Szent Koronát adták fel a vélt párizsi pozíciókért, most a meg a Szigetközt szárítják a hágai miatt.

*IV. Károly soha nem mondott le a magyar trónról. Második visszatérési kísérlete után, Horthy Miklós segítsége mellett, az I. világháború győztes hatalmai hadifogolyként vitték el Magyarországról.

Ahol a szezon egész éven át tart,
a Kanári Szigeteken
Gomerán
csodálatos öbölben
üdülőfalut építünk
Jelentkezőket várunk
klubtagnak
vagy befektetőnek

Érdeklődés:
Tel./fax: 135-0581.
Levélcím:
Reális Zöld Alternatíva
Szerkesztősége,
1026 Budapest,
Endrődi S. u. 26.
megjelölés:üdülőfalu

Következő számunk tartalmából:

Tétre, helyre, befutóra, esélyesek és futottak még.

Szakértőnk tudományos vizsgálatának eredménye a következő parlament személyi összetételéről. A hatalmi inga lengésének differenciálegyenlete.

FÉL ÉVSZÁZADA MŰKÖDIK A VÍZERŐMŰ KESZNYÉTEN

Sabathiel Richárd tervei alapján 1938-tól öt éven keresztül építették, de üzembe helyezni - a második világháború miatt - csak két évvel később, 1945 februárjában, illetve augusztus 24-én tudták.

Indulásától napjainkig az átbocsátott vízmennyiség - becslések szerint - közel 23 milliárd köbméter, 220 ezer üzemóra alatt, több mint 466 millió kW óra villamos áramot termelt.

Az elmúlt ötven év alatt mintegy kétszáz embernek biztosított megélhetést, jelenleg 25 az alkalmazottak száma.

Reális ZÖLD Alternatíva

A Reális Zöldek Klub által alapított környezetpolitikai folyóirat.

Kiadja a PVP Studió

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Főszerkesztő: Juhos László

Szerkesztőbizottság: Horváth István, Dr. Koncz József, Mészáros Milán, Pálos László, Tóth Álmos

Lapunkat tájékoztatásul eljuttatjuk a Reális Zöldek Klub tagjainknak, támogatóinknak és a közélet formálóinak.
Minden hasznos ötletet és támogatást köszönettel fogadunk.

Címünk:

Reális Zöldek Klub

Országos Társadalmi Civil Szerveződés

1026 Budapest, Endrődi S. u.26.

Tel./fax: (361) 135-0581

Banksz.:OTP 02 kt. Frankel L. u. 21.
MNB 217-98302 566-058415-5

Nyomás: ALFAPRINT